

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
ŠILUMOS IR VANDENS DEPARTAMENTO
ŠILUMOS BAZINIŲ KAINŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos pirmininkė
Inga Žilienė

2019-05-17

**PAŽYMA
DĖL UAB „LITESKO“ FILIALO „BIRŽŲ ŠILUMA“ ŠILUMOS BAZINĖS KAINOS
DEDAMŲJŲ IR KARŠTO VANDENS KAINOS DEDAMŲJŲ NUSTATYMO**

2019 m. gegužės 17 d. Nr. O5E-129
Vilnius

I. BENDRA ĮMONĖS APŽVALGA

UAB „Litesko“ (toliau – Bendrovė) įregistruota 1998 m. gruodžio 18 d. Bendrovė priklauso Prancūzijos energetikos paslaugų įmonių grupei „Veolia“. Pagal 2003 m. rugpjūčio 1 d. pasirašytą turto nuomos sutartį, Biržų centralizuoto šildymo sistemos iki 2034 m. išnuomos Bendrovei.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) 2004 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. O3-25 „Dėl šilumos tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Litesko“ išdavė šilumos tiekimo licenciją Nr. L4-ŠT-27. Komisijos 2018 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. O3E-117 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2004 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. O3-25 „Dėl šilumos tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Litesko“ išduotos energetikos veiklos licencijos pakeitimo“ buvo pakeista licencijos teritorija. Bendrovei išduota licencija tiekti šilumą Alytaus miesto (Alytaus rajono savivaldybė), Biržų miesto, Rinkuškių kaimo (Biržų rajono savivaldybė), Druskininkų miesto, Leipalingio miestelio, Viečiūnų kaimo (Druskininkų savivaldybė), Kelmės ir Tytuvėnų miestų, (Kelmės rajono savivaldybė), Marijampolės miesto, Daukšių, Kumelionių, Meškučių, Patašinės, Trakiškių, Triobiškių, Igliaukos, Paežerės kaimų (Marijampolės savivaldybė), Telšių miesto, Rainių kaimo (Telšių rajono savivaldybė), Vilkaviškio, Kybartų ir Virbalio miestų, Pilviškių miestelio, Paežerių kaimo (Vilkaviškio rajono savivaldybė) teritorijoje, išskyrus kitose atitinkamų savivaldybių ar Komisijos išduotose licencijose apibrėžtas teritorijas.

Pagrindinė Bendrovės filialo „Biržų šiluma“ (toliau – Filialas) veikla – šilumos ir karšto vandens gamyba bei tiekimas vartotojams.

Filialas eksploatuoja 9 katilines: Rotušės, Kaštonų, Rinkuškių kat. Nr. 1, Rinkuškių kat. Nr.2, Rinkuškių kat. Nr.3, Rinkuškių kat. Nr.4, Rinkuškių kat. Nr.5, Rinkuškių kat. Nr.6 ir Rinkuškių darželio „Rugelis“ katilines. Remiantis Bendrovės pateikta informacija, 2017 m. bendra katilinėse instaliuota galia yra 63,27 MW, iš jų – 27,71 MW veikiančių įrenginių galia.

Bendrovės duomenimis, 2017 m. Filialo aptarnaujamoje teritorijoje šiluma tiekama termofikaciniu vandeniu 18,30 km₃ ilgio šilumos tinklais, kuriais šiluma buvo aprūpinami 2 827 vartotojai, iš kurių – 2 659 arba 94,1 proc. gyventojai.

Ūkio subjektai į grupes skirstomi pagal šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklą lyginamosios analizės aprašo, patvirtinto Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-219 „Dėl šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklą lyginamosios analizės aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 6 punktą, o į pogrupius – pagal 7 punktą. Pagal

planuojamą parduoti bazinį šilumos kiekį Bendrovės Filialas priskiriamas V šilumos tiekėjų grupei¹, pagal gamtinių dujų suvartojimą – D pogrupiui.

Remiantis Bendrovės teiktomis investicijų plano vykdymo ataskaitomis, Bendrovė 2013–2018 m. į Filialo šilumos ūkį investavo 1 618,66 tūkst. Eur. Bendrovės filialo „Biržų šiluma“ atliktos investicijos į šilumos ūkį 2013–2018 metais ir jų finansavimo šaltiniai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Bendrovės atliktos investicijos į šilumos ūkį 2013–2018 metais ir jų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Investicijos	Suma, tūkst. Eur
1.	Investicijų finansavimo šaltiniai	1 618,66
1.1.	<i>iš to sk. nusidėvėjimas</i>	877,00
1.2.	<i>investicinė grąža</i>	246,96
1.3.	<i>paskolos</i>	0,29
1.4.	<i>Europos Sąjungos struktūrinio fondo ir kitų fondų lėšos</i>	402,82
1.6.	<i>kiti finansavimo šaltiniai</i>	91,59
2.	Investicijos	1 618,66
2.1.	Šilumos gamybos verslo vienetas	462,87
2.1.1.	<i>iš to sk. Kaštonų katilinės vandens šildymo katilo remontas, pakeičiant susidėvėjusį katilo vidaus vamzdyną Vėjo g. 25, Biržuose</i>	52,00
2.1.2.	<i>krautuvo įsigijimas Kaštonų katilinei Vėjo g. 25, Biržuose</i>	49,90
2.1.3.	<i>Rotušės katilinės dūmtraukio rekonstrukcija Biržuose, Rotušės g. 20a</i>	89,56
2.1.4.	<i>kitos investicijos</i>	271,42
2.2.	Šilumos perdavimo verslo vienetas	1 155,78
2.2.1.	<i>iš to sk. Biržų miesto šilumos tiekimo tinklų rekonstrukcija (tęstinė)</i>	547,18
2.2.2.	<i>kitos investicijos</i>	608,60

Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų fondų lėšomis buvo finansuota 24,9 proc. Bendrovės 2013–2018 m. Filiale atliktų investicijų.

II. ŠILUMOS BAZINĖS KAINOS DEDAMŲJŲ SKAIČIAVIMAS

Bendrovė 2017 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. 1.2-796 „Dėl centralizuotai teikiamos šilumos bazinės kainų dedamųjų“ pateikė Komisijai ir Biržų rajono savivaldybei (toliau – Savivaldybė) šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo projektą (toliau – Projektas) ir dokumentus reikalingus, skaičiavimams pagrįsti. Bendrovė 2017 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. 1.2-852 „Dėl centralizuotai teikiamos šilumos bazinės kainos dedamųjų“, 2017 m. gruodžio 22 d. raštu Nr. 1000-1611284 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. sausio 8 d. raštu Nr. 1.21-20 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. sausio 22 d. raštu Nr. 1.21-95 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. vasario 7 d. raštu 1.21-189 Dėl UAB „Litesko filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. rugpjūčio 3 d. raštu Nr. 1.21-741 „Dėl informacijos pateikimo“, 2018 m. rugsėjo 12 d. raštu Nr. 1.21-837 „Dėl informacijos pateikimo“, 2018 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. 1.21-851 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. spalio 9 d. raštu Nr. 1.21-905 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 „Dėl sąskaitų vartotojams parengimo, pateikimo sąnaudų įvertinimo UAB „Litesko“ filialų šilumos ir karšto vandens kainų projektuose“,

¹ V grupė įmonių grupė – įmonės per metus parduodančios iki 25 tūkst. MWh šilumos. Šiai grupei priklauso: UAB „Fortum Joniškio energija“, UAB „Nemenčinės komunalininkas“, Balterma ir ko UAB, Pravieniškių pataisos namai – atviroji kolonija, UAB „Pakruojo šiluma“, VšĮ „Velžio komunalinis ūkis“, UAB „Litesko“ fil. „Kelmės šiluma“, UAB „Molėtų šiluma“, UAB „Šilalės šilumos tinklai“, UAB „Litesko“ fil. „Kazlų Rūda“, UAB „Birštono šiluma“, UAB „Lazdijų šiluma“, UAB „Skuodo šiluma“, UAB „Šakių šilumos tinklai“, UAB Ignalinos šilumos tinklai, AB „Prienu šilumos tinklai“, UAB „Pakruojo šiluma“, UAB „Ukmergės katilinė“, UAB „GA Joniškis“, UAB „Roalsa“.

2019 m. sausio 11 d. raštu Nr. 1.21-46 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. vasario 22 d. raštu Nr. 1.21-200 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. kovo 1 d. raštu Nr. 1.21-231 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. kovo 19 d. raštu Nr. 1.21-295 „Dėl Energetikos įstatyme numatytų mokesčių sąnaudų įvertinimo UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinių kainų dedamųjų projektuose“ ir 2019 m. gegužės 3 d. el. laišku (reg. Nr. R1-4153) pateikė papildomus duomenis ir (ar) paaiškinimus šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymui.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo² (toliau – Įstatymas) 32 straipsnio 6 dalimi ir Šilumos kainų nustatymo metodikos³, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), 82.1.2 ir 82.1.3 papunkčių nuostatomis, šilumos bazinės kainos dedamąsias nustato Komisija, o savivaldybė teikia Komisijai tik šilumos bazinės kainos dedamųjų suderinimo dokumentus ir (ar) pagrįstas pastabas. Savivaldybė pastabų dėl Projekto nepateikė.

Įstatymo 2 straipsnio 30 dalyje numatyta, kad numatyta, kad bazinės šilumos kainos laikotarpį, ne trumpesnį kaip 3 metų ir ne ilgesnį kaip 5 metai, pasirenka savivaldybių tarybos ar šio Įstatyme numatytais atvejais – įmonės. Savivaldybės taryba 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. T-149 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ tiekiamos šilumos naujos bazinės kainos galiojimo laikotarpio“ nustatė 3 metų šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpį.

Šilumos kainos dedamosios nustatomos, vadovaujantis Metodika. Skaičiuojant šilumos bazinės kainos kintamąją dedamąją, yra nustatomi efektyvumo rodikliai: lyginamosios kuro sąnaudos ($\text{kg}_{\text{ne}}/\text{MWh}$), lyginamosios elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos (kWh/MWh), vandens technologinėms reikmėms sąnaudos ir šilumos nuostoliai.

Pagal Metodikos 56 punktą, nustatant šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), atsižvelgiama į paskutinių trejų metų būtinųjų sąnaudų apimtį, faktiškai suteiktų paslaugų (produktų) kiekius paskutiniaisiais trejais metais, šilumos bazinės kainos skaičiavimo metu galiojančius rodiklius, apskaičiuotus pagal Aprašą, suplanuotus pokyčius, po ataskaitinio laikotarpio įvykusius reikšmingus įvykius ir kitas priežastis, kurias ūkio subjektas nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimties pokyčius, pagrįstumą.

Pastoviosios sąnaudos nustatomos, remiantis Bendrovės teiktomis Filialo 2015–2017 m. Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo (toliau – RAS) ataskaitomis su nepriklausomo auditoriaus išvadomis.

Kintamosios sąnaudos skaičiuojamos, remiantis Bendrovės teiktomis Filialo 2015–2017 m. Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklių, patvirtintų Komisijos 2008 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. O3-80 „Dėl Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklių patvirtinimo“ redakcija galiojusia iki 2018 m. gegužės 18 d. (toliau – Taisyklės), Kintamųjų sąnaudų, faktiškai priskirtų reguliuojamų kainų paslaugai (produktui), apimties suvestinėmis (Taisyklių 34 priedas). Šilumos generavimo galios nustatomos, remiantis Bendrovės teiktomis 2015–2017 m. Šilumos generavimo techninių rodiklių ataskaitomis (Taisyklių 24 priedas).

Šilumos bazinės kainos skaičiavimuose taikomi pagal Aprašą apskaičiuoti ir Komisijos 2018 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. O3E-368 „Dėl 2017 metų šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamųjų rodiklių paskelbimo“ patvirtinti lyginamieji rodikliai.

2015–2017 metų faktinių, Bendrovės Projekte suplanuotų ir Komisijos Šilumos ir vandens departamento Šilumos bazinių kainų skyriaus (toliau – Skyrius) apskaičiuotų šilumos tiekimo veiklos sąnaudų ir nustatytų efektyvumo rodiklių palyginimas pateiktas 2 lentelėje.

² Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu (2017 m. liepos 1 d. – 2018 m. balandžio 30 d.).

³ Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu (2016 m. liepos 23 d. – 2017 m. spalio 31 d.).

2 lentelė. Šilumos bazinės kainos dedamųjų skaičiavime įvertintų sąnaudų ir nustatytų našumo rodiklių palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis		2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (7-6)
1	2		3	4	5	6	7	8
Pagrindiniai našumo rodikliai								
1.	Pagamintos ir patiektos į tinklą šilumos kiekis	tūkst. MWh	29,81	31,10	31,29	29,82	28,24	-1,58
2.	Realizuotos šilumos kiekis	tūkst. MWh	24,67	25,98	26,05	24,64	23,13	-1,51
3.	Šilumos nuostoliai tinkle	tūkst. MWh	5,14	5,13	5,24	5,18	5,11	-0,07
		MWh/km _s	271,26	280,12	286,53	283,25	279,30	-3,95
4.	Lyginamosios kuro sąnaudos	kg _{ne} /MWh	105,68	101,49	101,72	102,12	101,72	-0,40
5.	Elektros energijos technologinėms reikmėms kiekis	tūkst. kWh	465,10	481,53	486,38	459,05	434,85	-24,20
6.	Lyginamosios elektros energijos sąnaudos	kWh/MWh	15,60	15,48	15,54	15,40	15,40	-
7.	Vandens technologinėms reikmėms kiekis	tūkst. m ³	1,79	1,09	0,40	1,05	0,93	-0,12
8.	Lyginamosios vandens sąnaudos šilumos perdavimo technologinėms reikmėms	m ³ /km _s	73,88	57,21	18,14	52,46	46,46	-6,00
9.	Lyginamosios vandens sąnaudos šilumos gamybos technologinėms reikmėms	m ³ /MWh	0,013	0,001	0,002	0,003	0,003	-
Būtiniosios šilumos tiekimo sąnaudos, tūkst. Eur								
10.	Kintamosios sąnaudos		868,35	714,00	737,86	718,64	705,14	-13,50
10.1.	kuro sąnaudos		820,05	651,30	675,10	660,13	624,91	-35,22
10.2.	elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos		46,51	54,00	50,60	51,46	49,44	-2,02
10.3.	vandens technologinėms reikmėms sąnaudos		1,79	1,00	0,73	1,29	1,21	-0,08
10.4.	kitos kintamosios sąnaudos		-	7,70	11,43	5,76	29,58	23,82
11.	Pastoviosios sąnaudos		988,58	1 057,05	1 143,34	1 086,07	1 056,76	-29,31
11.1.	nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos		256,24	307,81	278,85	274,88	237,11	-37,77
11.2.	einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos		160,53	151,87	159,39	212,14	144,52	-67,62
11.3.	personalo sąnaudos		445,70	476,45	572,65	471,11	542,56	71,45
11.4.	mokesčių sąnaudos		48,94	46,62	48,45	49,44	57,61	8,17
11.5.	finansinės sąnaudos		0,14	0,12	-0,02	0,16	0,13	-0,03
11.6.	administracinės sąnaudos		53,24	54,35	67,41	57,07	50,80	-6,27
11.7.	rinkodaros ir pardavimų sąnaudos		10,46	7,23	7,36	8,33	12,41	4,08
11.8.	kitos paskirstomos sąnaudos		13,33	12,60	9,25	12,94	11,62	-1,32

Eil. Nr.	Rodiklis	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
12.	Investicijų grąža	-			204,31	202,05	-2,26
13.	Iš viso	1 856,93	1 771,05	1 881,2	2 009,02	1 963,95	-45,07

Pastabos:

1. Bendrovės projekte kuro sąnaudos apskaičiuotos, taikant 2019 metų kovo mėn. kuro kainas.

2. Lentelėje pateiktos 2016 m. ir 2017 m. personalo sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos personalo sąnaudos 2016 m. sudarė 461,18 tūkst. Eur, 2017 m. – 480,87 tūkst. Eur.

3. Lentelėje pateiktos 2016 m. ir 2017 m. administracinės sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos administracinės sąnaudos 2016 m. sudarė 50,01 tūkst. Eur, 2017 m. – 43,90 tūkst. Eur.

Skyrius vadovaudamasis Metodika, išanalizavęs Bendrovės Projektą ir papildomai gautą informaciją, pritaikęs lyginamosios analizės rodiklius, apskaičiavo 1 963,95 tūkst. Eur būtinųjų šilumos tiekimo sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą. Detalesni bazinės šilumos kainos skaičiavimai pateikiami tolesniuose pažymos skyriuose.

1. ŠILUMOS KIEKIO SKAIČIAVIMAS

Šilumos kiekio skaičiavimai atliekami vadovaujantis Metodikos 61 punktu. Bendrovė planuoja kasmet į šilumos perdavimo tinklą patiekti 29,82 tūkst. MWh šilumos, o realizuoti – 24,64 tūkst. MWh šilumos. Bendrovės planuojamas realizuoti šilumos kiekis (24,64 tūkst. MWh) apskaičiuotas pagal 2014–2016 m. realizuotos šilumos kiekio vidurkį bei įvertinus planuojamos realizacijos pokyčius dėl naujų vartotojų prisijungimo (0,08 tūkst. MWh), vartotojų atsijungimų (-0,12 tūkst. MWh) ir daugiabučių namų ir kitų pastatų renovacijos efekto (-0,89 tūkst. MWh).

Pagal Metodikos 59.1 papunktį, realizuotas šilumos kiekis nustatomas, įvertinus šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpiu, paskutinių trejų metų faktinę realizuoto kiekio metinę apimtį. Pažymėtina, kad Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 59.1 papunkčiu, skaičiavimuose taikė 2015–2017 m. realizuoto šilumos kiekio vidurkį (25,57 tūkst. MWh). Pagal Metodikos 59.2 ir 59.3 papunkčius Skyrius 2015–2017 m. vidurkį koregavo atsižvelgdamas į numatomą naujų vartotojų prisijungimą (0,12 tūkst. MWh), vartotojų atsijungimą (-0,18 tūkst. MWh) ir daugiabučių namų bei kitų pastatų renovacijos efekto įtaką (-1,69 tūkst. MWh). Skyriaus apskaičiuota pastatų renovacijos efekto įtaka skiriasi nuo Bendrovės Projekto, nes Bendrovė įtaką skaičiavo vertindama tai, kad nauja šilumos bazinė kaina galios nuo 2017 metų ir 6 renovuotiems objektams pritaikė vieneriais metais trumpesnę renovacijos įtakos laikotarpį, dar aštuoniolikai objektų dvejais metais trumpesnę laikotarpį, o 2019 m. renovacijos įtakos Bendrovė neįvertino. Skyriaus įvertintas realizuotos šilumos kiekis sudaro 23,13 tūkst. MWh.

Pagal Metodikos 61.2 papunktį, jei ūkio subjekto faktiniai šilumos nuostoliai ataskaitiniu laikotarpiu buvo didesni už nuostolių kiekį, nustatomą pagal Šilumos tiekimo vamzdynuose patiriamų šilumos nuostolių nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 1-26 „Dėl šilumos tiekimo vamzdynuose patiriamų šilumos nuostolių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Nuostolių metodika), tokiu atveju, šilumos nuostolių apimčiai nustatyti naudojamas nuostolių kiekis, nustatomas pagal Nuostolių metodiką, o jei faktiniai šilumos nuostoliai ataskaitiniu laikotarpiu buvo mažesni – naudojamas faktinis šilumos nuostolių kiekis.

Bendrovė Projekte numatė, kad šilumos bazinės kainos galiojimo laikotarpiu vidutiniai šilumos nuostoliai tinkle sudarė 5,18 tūkst. MWh (283,25 km_s/MWh), kurie yra apskaičiuoti pagal Nuostolių metodiką, įvertinus 2014–2016 m. duomenis.

Komisija 2018 m. rugsėjo 13 d. raštu R2-(ŠBK)-2006 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“ prašė papildyti Bendrovės šilumos bazinės kainos skaičiavimo projektą bei pateikti apskaičiuotus šilumos nuostolius pagal Nuostolių metodiką, taikant 2015–2017 m. vidutines temperatūras ir tinklų darbo laiką. Bendrovė 2018 m. spalio 1 d. raštu

Nr. 1.21-880 pateikė 2017 m. vidutines temperatūras, tinklų darbo laiką bei termofikacinio vandens tinklų ilgį pagal diametrą ir paklojimo būdą, tačiau prašytų šilumos nuostolių, apskaičiuotų pagal Nuostolių metodiką, dydžio nepateikė.

Pažymėtina, kad remiantis Bendrovės minėtu raštu pateikta informacija, sąlyginis tinklų ilgis sudaro 18,28 km_s, t. y. neatitinka Bendrovės 2018 m. balandžio 30 d. raštu (reg. Nr. R1-4318) per Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą (toliau – DSAIS) pateiktoje *Paslaugų kokybės, veiklos patikimumo ir kitų rodiklių* ataskaitoje už 2017 m. nurodyto sąlyginio šilumos perdavimo tinklų ilgio (18,30 km_s). Komisija 2018 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. R2-(ŠBK)-2689 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“ kreipėsi į Bendrovę, prašydama paaiškinti šio neatitikimo priežastis. Bendrovė 2019 m. sausio 11 d. raštu Nr. 1.21-46 paaiškino, kad duomenys skiriasi dėl duomenų tikslinimų bei koregavimų, atliktų Bendrovės duomenų informacinėje sistemoje. Skyrius, atsižvelgęs į minėtu Bendrovės raštu pateiktus paaiškinimus, skaičiavimuose taiko 18,28 km_s tinklų ilgį.

Skyrius, remdamasis Bendrovės 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 pateikta informacija, apskaičiavo, kad norminiai šilumos nuostoliai, apskaičiuoti pagal Nuostolių metodiką sudaro 5,04 tūkst. MWh (275,53 MWh/km_s). Pažymėtina, kad 2015–2017 m. vidutiniai šilumos nuostoliai sudarė 279,30 MWh/km_s, t. y. Bendrovės Filialas norminių nuostolių apimties minėtu laikotarpiu nebuvo pasiekęs. Skyrius, remdamasis Metodikos 61.3 papunkčiu, formuoja Bendrovei efektyvumo užduotį šilumos bazinės kainos dedamųjų galiojimo laikotarpiu išlaikyti 279,30 MWh/km_s šilumos nuostolių apimtį, kuri atitinka Bendrovės Filialo 2015–2017 m. faktinę šilumos nuostolių apimtį. Įvertinus Bendrovės 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 pateiktą sąlyginį šilumos tinklų ilgį (18,28 km_s), Skyriaus apskaičiuoti šilumos nuostoliai sudaro 5,11 tūkst. MWh.

Bendrovės faktinių ir planuojamų realizuotos šilumos ir šilumos nuostolių palyginimas pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. Faktinių ir planuojamo šilumos kiekių palyginimas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	3 m. vidurkis	Projektas	
							Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Pagamintos ir patiektos į tinklą šilumos kiekis	tūkst. MWh	29,18	31,10	31,29	30,74	29,82	28,24
2.	Šilumos nuostoliai tinkle	tūkst. MWh	5,14	5,13	5,24	5,17	5,18	5,11
		MWh/km _s	271,26	280,12	286,53*	279,30	283,25	279,30**
3.	Realizuotos šilumos kiekis	tūkst. MWh	24,67	25,98	26,05	25,57	24,64	23,13

* V grupės šilumos nuostoliai šilumos perdavimo tinkluose 312,81 MWh/km_s.

** apskaičiuota, įvertinus 18,28 km_s šilumos tinklų ilgį.

Skyriaus skaičiavimais, šilumos bazinis kiekis, patiektas į šilumos perdavimo tinklą, per metus sudaro 28,24 tūkst. MWh (1,58 tūkst. MWh mažiau nei Bendrovės Projekte):

- realizuotas šilumos kiekis – 23,13 tūkst. MWh (81,91 proc.);
- papildomas šilumos kiekis – 5,11 tūkst. MWh (18,09 proc.).

2. KINTAMOSIOS SĄNAUDOS

Kintamasis sąnaudas sudaro šilumos gamybai sunaudoto kuro, elektros energijos ir vandens technologinės reikmės sąnaudos, pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) ir kitos sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos įvertinus lyginamąsias kuro sąnaudas (kg_{ne}/MWh), lyginamąsias elektros energijos sąnaudas (kWh/MWh) ir šilumos gamybos bei perdavimo technologinėms reikmėms sunaudoto vandens sąnaudas. Šios sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 58 punkto nuostatomis.

2.1. Kuro šilumai gaminti sąnaudos

Kuro šilumai gaminti sąnaudos nustatomos pagal Metodikos 58.4 papunktį. Bendrovės Filialui 2012 m. nustatytoje bazinėje kainoje kuro struktūrą sudarė gamtinės dujos (12,2 proc.), biokuras (64,5 proc.) ir medžio granulės (23,3 proc.). Bazinės kainos laikotarpiu Filialo kuro struktūra nebuvo keičiama.

Bendrovės Projekte medienos kilmės biokuras sudaro 70,70 proc. Kaštonų katilinėje šilumos gamyba biokuro katilu planuojama tik šildymo sezono metu, nes vasarą tinklo poreikis yra mažesnis už 6 MW biokuro maitinimo galią. Rotušės katilinėje prioritetą teikiamas atsinaujinančių išteklių (medžio granuliu) panaudojimui, numatant gamtinių dujų vartojimą pikiniams momentams padengti šildymo sezono metu arba vykdant medžio granuliu katilo remonto, techninio aptarnavimo darbus ne šildymo sezono metu.

Galiojančios, Bendrovės ir Skyriaus projektuose suplanuotos kuro struktūros bei nustatyto kuro kiekio palyginimas pateiktas 4 lentelėje.

4 lentelė. Bendrovės galiojančios, faktinės ir planuojamos kuro struktūrų palyginimas

Eil. Nr.	Kuro rūšis	Galiojanti kuro struktūra ⁴		2017 m.		Projektas			
		t _{ne}	proc.	t _{ne}	proc.	Bendrovė		Skyrius	
						t _{ne}	proc.	t _{ne}	proc.
1.	Gamtinės dujos	482,7	12,14	240,2	7,55	283,3	9,30	277,3	9,65
2.	Medienos kilmės biokuras	2 566,0	64,52	2 407,0	75,63	2 153,0	70,70	2 203,7	70,45
3.	Medžio granulės	928,0	23,34	535,4	16,82	608,9	20,00	571,4	19,90
4.	Dyzelinas	-	-	0,1	0,00	-	-	-	-
5.	Iš viso:	3 976,7	100,00	3 182,7	100,00	3 045,2	100,00	2 872,4	100,00

* gamtinių dujų kiekis 3 573 MWh (apskaičiuota, taikant 2018 m. vidutinį svartinį žemutinį ir aukštutinį kalingumą).

Bendrovės skaičiavimais, Filiale planuojamam pagaminti 29,82 tūkst. MWh šilumos kiekiui numatyta sunaudoti 3 045,20 t_{ne} sąlyginio kuro kiekio, taikant 102,12 kg_{ne}/MWh vidutinės lyginamosios kuro sąnaudas. Pažymėtina, kad Bendrovės planuojamos lyginamosios kuro sąnaudos yra didesnės nei V grupės D pogrupio rodiklis (99,29 kg_{ne}/MWh). Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė 2015–2017 m. laikotarpiu nebuvo pasiekusi V įmonių grupės D pogrupio vidutinių lyginamųjų kuro sąnaudų rodiklio (99,29 kg_{ne}/MWh). Skyrius, atsižvelgęs į tai, formuoja Bendrovei užduotį šilumos bazinės kainos dedamųjų laikotarpiu išlaikyti 2017 m. vidutinių lyginamųjų kuro sąnaudų lygį (101,72 kg_{ne}/MWh). Skyriaus skaičiavimais, planuojamam pagaminti 28,24 tūkst. MWh šilumos kiekiui reikės 2 872,4 t_{ne} sąlyginio kuro kiekio, taikant 101,72 kg_{ne}/MWh vidutinės lyginamosios kuro sąnaudas,

Kuro kiekių, kainų ir sąnaudų palyginimas pateiktas 5 lentelėje.

5 lentelė. Sąlyginio kuro kiekio, kainų ir sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Pagamintas šilumos kiekis	tūkst. MWh	29,81	31,10	31,29	29,82	28,24
2.	Sąlyginio kuro kiekis	t _{ne}	3 150,95	3 156,42	3 182,79	3 045,20	2 872,4
3.	Vidutinė sąlyginio kuro kaina (4 eil. / 2 eil.)	Eur/t _{ne}	260,25	206,34	212,11	216,78	217,56
4.	Kuro sąnaudos	tūkst. Eur	820,05	651,30	675,10	660,13	624,91
5.	Lyginamosios kuro sąnaudos	kg _{ne} /MWh	105,68	101,49	101,72*	102,12	101,72

* V grupės D pogrupio šilumos tiekėjų lyginamosios kuro sąnaudos 99,29 kg_{ne}/MWh.

⁴ Komisijos 2017 m. spalio 12 d. Nr. O3E-432 nutarimas „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“.

Skaičiuojant projekcinę 2019 m. gegužės mėn. šilumos kainą, Skyrius taikė 2019 m. kovo mėnesio Bendrovės faktines kuro kainas. Pagal Metodikos 91 punktą šilumos kainos privalo būti keičiamos kas mėnesį, keičiantis kuro ir (ar) iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkamos šilumos kainomis, todėl kuro sąnaudos yra projekcinės, t. y. kiekvieną mėnesį jos gali kisti, priklausomai nuo kuro kainų pasikeitimo. Kuro sąnaudos sudaro 624,91 tūkst. Eur arba 88,6 proc. visų kintamųjų sąnaudų.

2.2. Elektros energija ir vanduo technologinėms reikmėms

Elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 58.5 papunkčiu. Bendrovės Projekte planuojamos lyginamosios elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 15,40 kWh/MWh ir neviršija V įmonių grupės D pogrupio lyginamojo rodiklio (20,21 kWh/MWh) bei yra 0,14 kWh/MWh mažesnės nei 2015–2017 m. faktinės lyginamosios elektros energijos sąnaudos (15,54 kWh/MWh). Skyriaus įvertintos lyginamosios elektros energijos sąnaudos atitinka Bendrovės skaičiavimus.

Bendrovės ir V grupės D pogrupio lyginamųjų elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas pateiktas 6 lentelėje.

6 lentelė. Bendrovės ir V grupės D pogrupio lyginamųjų elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas, kWh/MWh

Eil. Nr.	Rodiklis	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Lyginamieji rodikliai	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Šilumos gamybos verslo vienetas	12,20	11,49	12,05	14,66	11,37	11,37
2.	Šilumos perdavimo verslo vienetas	3,40	3,99	3,49	5,55	4,03	4,03
3.	Iš viso	15,60	15,48	15,54	20,21	15,40	15,40

Bendrovė Projekte planuojamos elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 459,05 tūkst. kWh, Skyriaus apskaičiuotos – 434,85 tūkst. kWh, t. y. 24,20 tūkst. kWh mažiau nei Bendrovės Projekte dėl apskaičiuoto skirtingo šilumos kiekio (žr. šios pažymos 1 dalį (3 lentelę)).

Skyriaus įvertintos elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 49,44 tūkst. Eur, kurios apskaičiuotos, taikant Bendrovės 2019 m. vasario 15 d. raštu (reg. Nr. R1-2343) pateiktoje *Kintamų sąnaudų, faktiškai priskirtų reguliuojamų kainų paslaugai (produktui), apimties suvestinėje* už 2018 m. nurodytą vidutinę elektros energijos technologinėms reikmėms kainą (11,37 ct/kWh) šilumos gamybos ir perdavimo verslo vienetuose. Skyriaus apskaičiuotos elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos yra 49,44 tūkst. Eur, t. y. 2,02 tūkst. Eur mažesnės nei įvertinta Bendrovės Projekte dėl skirtumų šilumos kiekių skaičiavimuose ir taikomų skirtingų vidutinių elektros energijos technologinėms reikmėms kainų.

Elektros energijos technologinėms reikmėms kiekių ir sąnaudų palyginimas pateiktas 7 lentelėje.

7 lentelė. Elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Elektros energija technologinėms reikmėms	tūkst. kWh	465,10	481,53	486,38	459,05	434,85
1.1.	<i>iš to sk. šilumos gamybos verslo vienetu</i>	<i>tūkst. kWh</i>	<i>363,70</i>	<i>357,34</i>	<i>377,08</i>	<i>339,02</i>	<i>321,06</i>
1.2.	<i>šilumos perdavimo verslo vienetu</i>	<i>tūkst. kWh</i>	<i>101,40</i>	<i>124,19</i>	<i>109,30</i>	<i>120,03</i>	<i>113,80</i>
2.	Elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos	tūkst. Eur	46,51	54,00	50,60	51,46	49,44

Vandens technologinėms reikmėms sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 58.6 papunkčiu. Bendrovės planuojamas sunaudoti vandens technologinėms reikmėms kiekis sudaro 1,05 tūkst. m³, kuris įvertintas pagal Rotušės ir Kaštonų katilinių tinkle 2015 m. birželio – 2017 m. gegužės mėn. faktiškai sunaudoto vandens kiekio vidurkį.

Bendrovės planuojamos lyginamosios vandens sąnaudos šilumos gamybos technologinėms reikmėms (0,003 m³/MWh) yra mažesnės už V šilumos tiekimo įmonių grupės lyginamąjį rodiklį (0,023 m³/MWh). Skyriaus taikomos lyginamosios vandens sąnaudos šilumos gamybos technologinėms reikmėms atitinka Bendrovės planuojamas.

Bendrovės planuojamos lyginamosios vandens sąnaudos šilumos perdavimo technologinėms reikmėms (52,46 m³/km_s) viršija V šilumos tiekimo įmonių grupės lyginamąjį rodiklį (46,46 m³/km_s). Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad Bendrovės lyginamosios vandens sąnaudos šilumos perdavimo technologinėms reikmėms kasmet mažėja, o 2015–2017 m. vidutinės lyginamosios vandens sąnaudos šilumos perdavimo technologinėms reikmėms sudarė 49,74 m³/km_s, remdamasis Metodikos 56.3 papunkčiu, įvertino 46,46 m³/km_s lyginamąsias vandens technologinėms reikmėms sąnaudas.

Bendrovės ir V įmonių grupės D pogrupio lyginamųjų vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas pateiktas 8 lentelėje.

8 lentelė. Bendrovės ir V grupės D pogrupio lyginamųjų vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Lyginamieji rodikliai	Projektas	
							Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Šilumos gamybos verslo vienetas	m ³ /MWh	0,013	0,001	0,002	0,023	0,003	0,003
2.	Šilumos perdavimo verslo vienetas	m ³ /km _s	73,88	57,21	18,14	46,46	52,46	46,46

Bendrovė Projekte planuoja 0,96 tūkst. m³ vandens technologinėms reikmėms. Skyrius, pritaikęs įvertintas lyginamąsias vandens technologinėms reikmėms sąnaudas, atsižvelgęs į apskaičiuotą mažesnę gamantiną šilumos kiekį nei planuoja Bendrovė bei į Bendrovės 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 pateiktą sąlyginį šilumos tinklų ilgį, apskaičiavo 0,93 tūkst. m³ vandens technologinėms reikmėms kiekį.

Bendrovė vandens technologinėms reikmėms sąnaudų apskaičiavimui taikė Projekto pateikimo metu galiojančias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainas ir suskaičiavo 1,29 tūkst. Eur sąnaudų. Skyrius vandens technologinėms reikmėms sąnaudų skaičiavimuose taikė galiojančias UAB „Biržų vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainas⁵ (vidutinė vandens technologinėms reikmėms kaina šilumos gamybos verslo vienetu – 2,29 Eur/m³, šilumos perdavimo verslo vienetu – 1,20 Eur/m³). Skyriaus skaičiavimais, vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 1,21 tūkst. Eur.

Vandens technologinėms reikmėms kiekių skaičiavimas pateiktas 9 lentelėje.

9 lentelė. Vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Vandens technologinėms reikmėms kiekis	tūkst. m ³	1,79	1,09	0,38	1,05	0,93
1.1.	<i>iš to sk. šilumos gamybos verslo vienetu</i>	<i>tūkst. m³</i>	<i>0,39</i>	<i>0,04</i>	<i>0,05</i>	<i>0,09</i>	<i>0,08</i>
1.2.	<i>šilumos perdavimo verslo vienetu</i>	<i>tūkst. m³</i>	<i>1,40</i>	<i>1,05</i>	<i>0,33</i>	<i>0,96</i>	<i>0,85</i>
2.	Vandens technologinėms reikmėms sąnaudos	tūkst. Eur	1,79	1,00	0,73	1,29	1,21

⁵ Nustatyta Komisijos 2018 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. O3E-72 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Biržų vandenys“ perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų vienašališko nustatymo“

Skyriaus apskaičiuotos elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 46,43 tūkst. Eur ir yra 6,32 tūkst. Eur mažiau nei Bendrovės Projekte (52,75 tūkst. Eur). Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas pateiktas 10 lentelėje.

10 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	Projektas	
			Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5
1.	Elektros energija technologinėms reikmėms	tūkst. kWh	459,05	434,85
2.	Vanduo technologinėms reikmėms	tūkst. m ³	1,05	0,93
3.	Elektros energijos, vandens technologinėms reikmėms sąnaudos	tūkst. Eur	52,75	50,66

Iš viso Skyriaus apskaičiuotos elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 50,66 tūkst. Eur arba 7,2 proc. visų kintamųjų sąnaudų.

2.3. Kitos kintamosios sąnaudos

Kitos kintamosios sąnaudos (pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo), cheminių medžiagų technologijai, laboratorinių tyrimų ir kt.) apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 58.6¹ papunkčiu.

Bendrovė Projekte planuoja pelenų tvarkymo sąnaudas, kurios sudaro 5,76 tūkst. Eur. Šios sąnaudos apskaičiuotos atsižvelgiant į vidutinę procentinę išvežtų pelenų dalį nuo sudeginto kuro apimties pagal 2014–2016 m. duomenis, įvertinus su atitinkamu tiekėju sudarytoje sutartyje numatytą tokios paslaugos įkainį.

Bendrovė 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 pateikė pasikeitusias pelenų tvarkymo paslaugų kainas bei 2018 m. birželio 27 d. susitarimo Nr. LTS1179 prie 2017 m. rugpjūčio 31 d. sutarties Nr. LTS1070, kurioje ši kaina numatyta, kopiją.

Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 56.2 papunkčiu, įvertino 2015–2017 m. pelenų ir biokuro kiekio santykį bei skaičiavimuose taikė apskaičiuotą mažesnę biokuro kiekį (žr. šios pažymos 2.1 dalį (4 lentelę)) ir atsižvelgdamas į Bendrovės 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 pateiktas patikslintas pelenų tvarkymo kainas, apskaičiavo 12,19 tūkst. Eur pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudų.

Bendrovės ir Skyriaus apskaičiuotų pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudų palyginimas pateiktas 11 lentelėje.

11 lentelė. Kitų kintamųjų sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2017 m.	Projektas	
				Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6
1.	Kitos kintamosios sąnaudos	tūkst. Eur	11,43	5,76	29,58
1.1.	Pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudos	tūkst. Eur	9,54	5,76	12,19
1.2.	<i>Pelenų kiekis</i>	<i>t</i>	<i>115,0</i>	<i>144,00</i>	<i>122,0</i>
1.3.	<i>Pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) supirkimo kaina</i>	<i>Eur/t</i>	<i>83,05</i>	<i>40,00</i>	<i>99,90</i>
2.	Laboratorinių tyrimų sąnaudos	tūkst. Eur	-	-	17,39
3.	Energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamų paslaugų sąnaudos	tūkst. Eur	1,89	-	-

Bendrovė Projekte planuoja 21,13 tūkst. Eur laboratorinių tyrimų sąnaudų, tačiau jas įvertino, skaičiuodama einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas. Skyrius, atsižvelgdamas į tai, kad laboratorinių tyrimų sąnaudos pagal Metodikos 58.6¹ punktą priskiriamos kintamosioms sąnaudoms, šias sąnaudas vertina, nustatant kitų kintamųjų sąnaudų apimtį.

Bendrovė 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 pateikė 2013–2017 m. faktines biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudas. Minėtu raštu Bendrovė paaiškino, kad laboratorinių biokuro sąnaudų dydis priklauso nuo biokuro tiekėjų skaičiaus, kuo jų daugiau tuo didesnis ėminių skaičius ir atitinkamai didesnės tyrimų sąnaudos, tačiau nepateikė paaiškinimų, pagrindžiančių šių sąnaudų didėjimą. Pažymėtina, kad Bendrovės planuojamos laboratorinių tyrimų sąnaudos (21,13 tūkst. Eur) yra 3,74 tūkst. Eur didesnės nei 2015–2017 m. vidutinė šių sąnaudų apimtis. Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino 17,39 tūkst. Eur laboratorinių tyrimų sąnaudų, kurios atitinka 2015–2017 m. faktinę vidutinę laboratorinių tyrimų sąnaudų apimtį.

Skyriaus apskaičiuotos kitos kintamosios sąnaudos sudaro 29,58 tūkst. Eur arba 4,2 proc. visų kintamųjų sąnaudų.

3. PASTOVIOSIOS SĄNAUDOS

Būtinąsias sąnaudas sudaro pastoviosios sąnaudos (nusidėvėjimo (amortizacijos), personalo, einamojo remonto bei aptarnavimo, mokesčių, finansinės, administracinės, rinkodaros ir kitos paskirstomos sąnaudos) bei investicijų grąža. Šios sąnaudos įvertinamos, atsižvelgus į paskutinių trejų metų Bendrovės faktines bei planuojamas sąnaudas ir V šilumos tiekėjų grupės lyginamuosius rodiklius. Šios sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 57 punktu.

3.1. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos

Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 57.1 papunkčiu. Bendrovė Projekto aiškinamajame rašte paaiškino, kad nusidėvėjimo sąnaudoms apskaičiuoti naudojo 2015 m. turimo nuosavo ir nuomojamo ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, įvertinant per 2016 m. įsigytų, nurašytų turto vienetų vertes, tačiau konkrečios reguliuojamo turto, nuo kurio skaičiuojamos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, nenurodė. Nusidėvėjimo amortizacijos sąnaudos sudaro 274,88 tūkst. Eur.

Pagal Bendrovės pateiktas 2017 m. RAS ataskaitas (Metodikos 5 priedas), 2017 m. gruodžio 31 d. šilumos tiekimo veiklai priskirto Bendrovės Filialo eksploatuojamo nenusidėvėjusio turto vertė nusidėvėjimui (amortizacijai) skaičiuoti sudarė 6 359,74 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Bendrovė minėtoje ataskaitoje šilumos perdavimo veiklai priskirto turto vertę sumažino apyvartinių taršos leidimų pardavimo pajamomis. Skyrius planuojamoms nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudoms skaičiuoti taikė 5 719,64 tūkst. Eur reguliuojamo turto vertę, priskirtą šilumos tiekimui. Šiai turto vertei nustatyti Skyrius naudojo Bendrovės Komisijai pateiktus duomenis, t. y. 2017 m. metų ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaitoje (Metodikos 5 priedai) nurodytą šilumos tiekimo veiklai priskirtą nenusidėvėjusio turto vertę (6 359,74 tūkst. Eur), atsižvelgus į Metodikos 20.3 papunktyje nustatytus ribojimus, į Metodikos 57.1 papunktyje įtvirtintus skaičiavimo principus ir pakoregavus ilgalaikio turto vertę dėl šių aplinkybių:

- mažinama ilgalaikio nematerialaus turto (Biržų šilumos ūkio techninių ir finansinių galimybių studija), vertė – 104,73 tūkst. Eur;
- mažinama ilgalaikio turto pagal USGAAP (prestižo) vertė – 419,52 tūkst. Eur;
- mažinama ilgalaikio turto, kuris nusidėvės per pirmuosius šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metus, vertė – 163,40 tūkst. Eur;
- mažinama Bendrovės centrinės būstinės turto, paskirstomo tarp visų filialų, kuris yra nesuderintas su Komisija ir buhalterinėje apskaitoje nusidėvėjęs, vertė – 1,16 tūkst. Eur;
- didinama 2018 m. atliktos ir su Komisija 2016 m. vasario 2 d. nutarimu Nr. O3-26 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ 2017 metų investicijų“ investicijos (Biržų centralizuoto šilumos tiekimo tinklų rekonstrukcija) vertė – 48,71 tūkst. Eur (be Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų).

Iš viso Skyriaus apskaičiuota reguliuojamo turto vertė, įskaitant administracinio turto vertę, nusidėvėjimui (amortizacijai) skaičiuoti sudaro 5 719,64 tūkst. Eur, nuo kurios apskaičiuota 235,48 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų. Bendrovės ir Skyriaus reguliuojamo turto vertės, ir nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų skaičiavimų palyginimas pateiktas 12 lentelėje.

Bendrovės ir Skyriaus reguliuojamo turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų palyginimas pateiktas 12 lentelėje.

12 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	Projektas	
			Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5
1.	Reguliuojamo ilgalaikio turto vertė	tūkst. Eur	(nenurodė)	5 719,64
2.	Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	tūkst. Eur	274,88	237,11

Skyriaus apskaičiuotos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos sudaro 237,11 tūkst. Eur arba 18,8 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.2. Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos

Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas sudaro žaliavų ir medžiagų, mažaverčio inventoriaus, einamojo remonto, rezervinio kuro saugojimo, atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų eksploatavimo, transporto priemonių eksploatavimo ir kuro, komunalinių paslaugų ir kitos sąnaudos. Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu.

Bendrovės Projekte planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 212,14 tūkst. Eur, kurios apskaičiuotos įvertinus atitinkamiems verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) faktiškai priskirtų būtinųjų sąnaudų apimtį paskutiniaisiais trejais metais, po ataskaitinio laikotarpio įvykusius įvykius ir pasikeitimus (sudarytas sutartis, planuojamų įsigyti prekių, paslaugų apimtis, kainas ir kt.) turinčius įtakos sąnaudų dydžiui ir struktūrai.

Priimant Komisijos 2018 m. lapkričio 8 d. nutarimą Nr. O3E-368 „Dėl 2017 m. šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamųjų rodiklių paskelbimo“, kuriuo buvo patvirtinti 2017 metų šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamieji rodikliai, Komisijos posėdžio metu, atsižvelgusi į išsakytas šilumos sektoriuje veikiančių ūkio subjektų pastabas minėto nutarimo projektui, Komisija taip pat priėmė protokolinį sprendimą, kuriame Šilumos ir vandens departamentui buvo rekomenduota šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) ir karšto vandens kainų (kainų dedamųjų) projektų derinimo metu taikant einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų rodiklį, vadovaujantis Metodikos 56.3 papunkčio ir Karšto vandens kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. O3-106 „Dėl Karšto vandens kainų nustatymo metodikos⁶“, (toliau – Karšto vandens metodika), 28.3 papunkčio nuostatomis, atsižvelgti į ūkio subjektų veiklos savitumą, susijusį su ūkio subjektų apskaitos prietaisų metrologine patikra ir dėl veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos. Atsižvelgus į minėtą rekomendaciją, Komisijai paprašius, Bendrovė 2018 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. 1.21-1110 „Dėl metrologinės patikros sąnaudų identifikavimo šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo veiklose“, 2019 m. sausio 16 d. el. paštu (reg. Nr. R1-609) bei 2019 m. kovo 1 d. raštu Nr. 1.21-1231 pateikė informaciją apie 2015–2017 m. audituotose reguliavimo apskaitos ir sąnaudų paskirstymo ataskaitose bei Projekte einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų grupėje įtrauktas būtinąsias šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas, priskirtas šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo veikloms nurodant, kuriai sąnaudų kategorijai (tiesioginių ir netiesioginių, bendrųjų), sąnaudų pogrupiui, verslo vienetui (paslaugai) minėtos sąnaudos buvo priskirtos ir kokiomis sumomis.

Skyrius, atsižvelgdamas į minėto protokolinio sprendimo rekomendaciją, Bendrovės Filialo ir V įmonių grupės lyginamųjų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų rodiklių palyginimo tikslu,

⁶ Redakcija, galiojusi Bendrovės Filialo karšto vandens kainos dedamųjų projekto pateikimo metu (2017 m. liepos 1 d. – 2018 m. gruodžio 31 d.).

eliminavo iš faktinių ir Projekte įvertintų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros ir veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos sąnaudas. Taip pat, Skyrius atsižvelgė į Bendrovės 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 pateiktą informaciją, apie biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudų apskaitymą Bendrovės filialo 2015–2017 m. audituotose reguliavimo apskaitos ir sąnaudų paskirstymo ataskaitose bei Projekte. Kaip paaikškino Bendrovė, minėtos biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos yra apskaitytos kitų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų eilutėje. Kaip nurodyta šios pažymos 2.3 dalyje, Skyrius biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudas įvertino kintamųjų sąnaudų dalyje.

Bendrovės Projekte nevertinant bendrųjų sąnaudų planuojamos šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, eliminavus biokuro laboratorinių tyrimų ir šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas, sudaro 3 225,39 Eur/MW ir viršija 2017 m. V grupės D pogrupio lyginamąjį rodiklį (3 143,65 Eur/MW). Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad faktinės šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, eliminavus biokuro laboratorinių tyrimų, pelenų tvarkymo ir šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas, sumažėjo, skaičiavimuose taikė vidutinį 2015–2017 m. 2 139,73 Eur/MW rodiklį. Taikant 2 139,73 Eur/MW rodiklį apskaičiuotos šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, be šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudų, sudaro 59,29 tūkst. Eur, o įvertinus 2015–2017 m. vidutines 0,80 tūkst. Eur šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 60,09 tūkst. Eur.

Nevertinant bendrųjų sąnaudų, Bendrovės Projekte planuojamos perdavimo veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, eliminavus šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros ir veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos sąnaudas, sudaro 1 458,47 Eur/km_s ir viršija V grupės lyginamąjį rodiklį (615,62 Eur/km_s). Pažymėtina, kad Bendrovės planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos šilumos perdavimo veikloje yra didesnės nei 2015–2017 m. vidurkis. Skyrius, atsižvelgdamas į tai, formuoja Bendrovei užduotį šilumos perdavimo veikloje, t. y. per šilumos bazinės kainos laikotarpį pasiekti 1 118,93 Eur/km_s einamojo remonto ir aptarnavimo rodiklį (Bendrovės 2015–2017 m. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų vidurkis). Taikant 1 118,93 Eur/km_s rodiklį apskaičiuotos šilumos perdavimo veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, be šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudų, sudaro 20,45 tūkst. Eur.

Bendrovė 2019 m. gegužės 3 d. el. laišku (reg. Nr. R1-4153) paaikškino, kad Bendrovė, atsižvelgusi į pastatų tipus perskaičiavo nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos priežiūros sąnaudų paskirstymo koeficientą (šilumos tiekimo veiklos koeficientas 0,989). Skyrius, atsižvelgęs į Bendrovės minėtu el. laišku pateiktą informaciją, įvertino 35,22 tūkst. Eur nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos priežiūros sąnaudų, kurios atitinka 2015–2017 m. vidurkį, taikant 0,989 šilumos tiekimo veiklos koeficientą.

Skyriaus skaičiavimais, įvertinus 2015–2017 m. vidutines 8,98 tūkst. Eur šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas bei šilumos perdavimo veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas (be bendrųjų sąnaudų) sudaro 64,65 tūkst. Eur.

Bendrovės planuojamų ir V grupės D pogrupio einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas pateiktas 13 lentelėje.

13 lentelė. Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Šilumos gamybos verslo vienetas	Šilumos perdavimo verslo vienetas
1	2	3	4
1.	Mato vienetai	Eur/MW	Eur/km _s
2.	Lyginamasis rodiklis	3 147,39	943,93
2. ¹	Lyginamasis rodiklis eliminavus šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros, nuotolinės apskaitos sistemos sąnaudas	3 143,65	615,62
3.	Bendrovės projektas	4 018,93*	4 035,70**

Eil. Nr.	Rodiklis	Šilumos gamybos verslo vienetas	Šilumos perdavimo verslo vienetas
1	2	3	4
3. ¹	Bendrovės projektas eliminavus biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudas, šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros, nuotolinės apskaitos sistemos sąnaudas	3 225,39*	1 458,47**
4.	Skyriaus projektas eliminavus šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros nuotolinės apskaitos sistemos sąnaudas	2 139,73*	1 118,93**

* apskaičiuota, įvertinus 27,71 MW instaliuotą galią

** apskaičiuota, įvertinus 18,28 km_s tinklų ilgį.

Bendrovės planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos (be bendrųjų sąnaudų) mažmeninio aptarnavimo veikloje sudaro 0,25 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Bendrovė 2015–2017 m. tiesioginių ir netiesioginių einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų mažmeninio aptarnavimo veiklai nepriskyrė, todėl Skyrius šių sąnaudų nevertina.

Bendrovė planuoja 26,75 tūkst. Eur bendrosios (administracinės) veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų. Bendrovės planuojamos bendrosios sąnaudos yra 6,96 tūkst. Eur mažesnės nei 2015–2017 m. vidurkis. Atsižvelgus į tai, kad gamybos, perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo veikloje buvo vertinamos vidutinės 2015–2017 m. sąnaudos, Skyrius, remdamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino bendrosios (administracinės) veiklos 19,79 tūkst. Eur einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų (Bendrovės 2015–2017 m. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų vidurkis).

Skyriaus planuojamų ir Bendrovės apskaičiuotų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas pateiktas 14 lentelėje.

14 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos	tūkst. Eur	160,53	151,87	159,39	212,14	144,52

Skyriaus apskaičiuotos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 144,52 tūkst. Eur arba 11,5 proc. pastoviųjų sąnaudų.

Bendrovė kartu su Projektu pateikė valdomo turto priežiūros ir eksploataavimo darbų planą 212,14 tūkst. Eur metinei sumai. Skyriaus apskaičiuotos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 144,52 tūkst. Eur, t. y. 67,62 tūkst. Eur mažiau nei planuoja Bendrovė. Atsižvelgdamas į tai, Skyrius siūlo nederinti Bendrovės pateikto turto priežiūros ir eksploataavimo plano ir įpareigoti Bendrovę per 30 kalendorinių dienų pateikti Komisijai pakoreguotą 2019–2021 m. laikotarpio valdomo turto priežiūros ir eksploataavimo darbų planą už vidutinę metinę 144,52 tūkst. Eur sumą.

3.2. Personalo sąnaudos

Personalo sąnaudas sudaro darbo užmokesčio sąnaudos, privalomojo socialinio draudimo sąnaudos, garantinio fondo įmokų sąnaudos, mokymų, kvalifikacijos kėlimo, apsauginių ir darbo drabužių įsigijimo sąnaudos ir kitos su personalu susijusios sąnaudos. Personalo sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 57.4 papunkčiu. Bendrovė Projekte planuoja 471,11 tūkst. Eur personalo sąnaudų.

Bendrovės Projekte planuojamos darbo užmokesčio sąnaudos sudaro 352,34 tūkst. Eur. Bendrovė 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateikė Projekte įvertinto planuojamo darbo užmokesčio fondo ir planuojamų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio pagal atskiras veiklas dydžių detalizavimą. Bendrovė Projekte paaiškino, kad planuojamos darbo užmokesčio sąnaudos

apskaičiuotos neviršijant pagal lyginamąją analizę apskaičiuoto siektino darbo užmokesčio sąnaudų, o planuojamas bendras darbuotojų skaičius yra mažesnis nei siektinas grupės vidurkis.

Bendrovės planuojamų ir V grupės D pogrupio šilumos tiekėjų darbuotojų našumo rodikliai pateikti 15 lentelėje.

15 lentelė. Bendrovės planuojami ir V grupės D pogrupio darbuotojų našumo rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	Šilumos gamybos verslo vienetas	Šilumos perdavimo verslo vienetas	Mažmeninio aptarnavimo verslo vienetas	Bendroji ir administracinė veikla
1	2	3	4	5	6
1.	Mato vienetai	MW/darb.	km _s /darb.	vart./darb.	darb./adm.
2.	Lyginamasis rodiklis	0,825	3,523	1 660,9	4,2
3.	Bendrovės projektas	1,465*	2,611**	1 413,5	4,7
4.	Skyriaus projektas	1,465*	2,611**	1 413,5	4,7

* apskaičiuota, įvertinus 27,71 MW instaliuotą galią

** apskaičiuota, įvertinus 18,30 km_s tinklų ilgį.

Bendrovės planuojamas šilumos gamybos (18,92) ir bendrosios (administracinės) veiklos (5,98) darbuotojų skaičius neviršija atitinkamo veiklos siektino darbuotojų skaičiaus, apskaičiuoto pagal V įmonių grupės D pogrupio rodiklius. Bendrovės planuojamas šilumos perdavimo veiklos (7,00) ir mažmeninio aptarnavimo darbuotojų skaičius (2,00) viršija siektiną darbuotojų skaičių, t. y. Bendrovės planuojamas šilumos perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo darbuotojų darbo našumas yra mažesnis nei V grupės rodiklis. Skyrius, atsizvelgęs į Bendrovės Filialo faktinį 2015–2017 m. darbuotojų skaičių atitinkamose veiklose bei Bendrovės 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateiktus paaiškinimus, įvertino 33,90 šilumos teikimo veiklos darbuotojų skaičių, kuris atitinka Bendrovės planuojamą.

Skyriaus ir Bendrovės planuojamo šilumos tiekimo veiklos darbuotojų skaičiaus palyginimas pateiktas 16 lentelėje.

16 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės šilumos tiekimo veiklos darbuotojų skaičiaus palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Lyginamieji rodikliai	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Šilumos tiekimo veikla	vnt.	33,30	32,89	33,30	50,10	33,90	33,90
1.1.	iš t. sk. gamybos verslo vienetas	vnt.	15,10	14,74	14,56	33,60	18,92	18,92
1.2.	perdavimo verslo vienetas	vnt.	12,90	12,59	12,86	5,20	7,00	7,00
1.3.	mažmeninio aptarnavimo verslo vienetas	vnt.	1,00	1,00	0,58	1,70	2,00	2,00
1.4.	administracijos darbuotojai	vnt.	4,30	4,56	5,63	9,60	5,98	5,98

Bendrovės Projekte planuojamos darbo užmokesčio sąnaudos sudaro 352,34 tūkst. Eur. Remiantis Bendrovės 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateikta informacija, planuojamų darbo užmokesčio sąnaudų dalį, t. y. 101,12 tūkst. Eur, sudaro bendrajai (administracinei) veiklai priskirtų darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudos.

Metodikos 57.4.2 papunkčiu numatyta, kad, kai ūkio subjekto darbuotojų skaičius yra mažesnis už atitinkamos ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodiklius, darbuotojų vidutinis darbo užmokestis gali būti didesnis už Lietuvos statistikos departamento skelbiamus vidutinius minėtos veiklos darbo užmokesčio duomenis. Tokiu atveju taikomas ūkio subjekto faktinis arba atitinkamos ūkio subjektų grupės vidutinis darbo užmokestis, tačiau darbo užmokesčio fondas neturi viršyti sumos, suskaičiuotos siektiną darbuotojų skaičių padauginus iš atitinkamos ūkio subjektų grupės vidutinio darbo užmokesčio.

Atkreiptinas dėmesys, kad Skyrius, skaičiuodamas grupės leistiną darbo užmokesčio fondą vertino 2017 m. šilumos tiekimo veiklos vidutinį mėnesinį V grupės darbo užmokestį.

Bendrovės planuojamas šilumos gamybos darbuotojų darbo užmokesčio fondas (171,06 tūkst. Eur) neviršija siektino V grupės D pogrupio darbo užmokesčio fondo. Atsižvelgęs į tai Skyrius, remdamasis Metodikos 57.4.2 papunkčiu, skaičiuodamas šilumos gamybos veiklos darbo užmokesčio fondą taikė V grupės vidutinį darbo užmokestį. Bendrovės planuojamas šilumos perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo darbo užmokesčio fondas viršija siektiną V grupės darbo užmokesčio fondą atitinkamose veiklose. Skyrius, atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta bei įvertintą šilumos perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo darbuotojų skaičių, skaičiuodamas minėtų veiklų darbo užmokesčio fondą, taikė V įmonių grupės vidutinį darbo užmokestį.

Remiantis Bendrovės 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateikta informacija, Bendrovės planuojamos bendrosios (administracinės) veiklos darbo užmokesčio fondas, priskirtas šilumos tiekimo veiklai, sudaro 101,12 tūkst. Eur, t. y. 29,03 tūkst. Eur mažiau nei V grupės siektinas bendrosios (administracinės) veiklos darbo užmokesčio fondas. Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad planuojamas bendrosios (administracinės) veiklos darbuotojų skaičius yra mažesnis už apskaičiuotą pagal V grupės lyginamąjį rodiklį, pagal Metodikos 57.4.2 papunktį įvertino 122,02 tūkst. Eur bendrosios (administracinės) veiklos darbo užmokesčio sąnaudų, kurios apskaičiuotos, taikant faktinį 2017 m. Bendrovės Filialo administracijos darbuotojų vidutinį darbo užmokestį.

Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio bei privalomojo draudimo įstatymo pakeitimai, apskaičiuotas darbo užmokesčio sąnaudas bei privalomojo socialinio draudimo sąnaudas perskaičiavo pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos viešai skelbiamas rekomendacijas (žr. 17 lentelės 9 stulpelį).

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų darbo užmokesčio sąnaudų palyginimas pateiktas 17 lentelėje.

17 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės darbo užmokesčio sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	
							Pagal tvarką, galiojusią iki 2018 m. gruodžio 31 d.	Pagal tvarką, galiojančią nuo 2019 m. sausio 1 d.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Darbuotojai	vnt.	33,30	32,90	33,63	33,90	33,90	
1.1.	<i>iš t. sk.: šilumos tiekimo veiklos</i>	vnt.	29,00	28,34	28,00	27,92	27,92	
1.2.	<i>administracijos</i>	vnt.	4,30	4,56	5,63	5,98	5,98	
2.	Vidutinis darbo užmokestis	Eur/mėn.	835,59	885,53	973,88	866,13	1 001,54	1 290,99
3.	Metinis darbo užmokesčio fondas	tūkst. Eur	333,90	348,95	404,12	352,34	407,43	525,17
3.1.	<i>iš to sk. administracijos darbo užmokesčio fondas</i>	tūkst. Eur	82,39	87,49*	116,10*	101,12	122,02	157,28
4.	Privalomojo socialinio draudimo ir garantinio fondo įmokų sąnaudos	tūkst. Eur	103,57	104,53	103,44	109,86	127,04	9,30

* darbo užmokesčio sąnaudos pagal Bendrovės pateiktas Bendrujų sąnaudų paskirstymo ataskaitas.

Bendrovės Projekte planuojamos kitos personalo sąnaudos (mokymų, kvalifikacijos kėlimo, apsauginių ir darbo darbuočių bei kitos) sudaro 8,90 tūkst. Eur. Kitos personalo sąnaudos Projekte planuojamos pagal faktinius ataskaitinio laikotarpio duomenis. Bendrovė Projekte planuoja 0,81 tūkst. Eur darbuotojų vertinimo ir kitų išmokų darbuotojams sąnaudų. Skyriaus nuomone, darbuotojų vertinimo ir kitų išmokų darbuotojams sąnaudos gali būti mokamos darbuotojams, tačiau jos, jeigu tokių sąnaudų būtinumo nenumato sąnaudų galiojantys teisės aktai, turėtų būti

finansuojamos iš Bendrovės gaunamos reguliuojamos veiklos gražos arba nereguliuojamos veiklos pajamų. Skyriaus skaičiavimais, kitos personalo sąnaudos, įskaitant bendrąsias (administracijos), sudaro 8,09 tūkst. Eur, t. y. 0,81 tūkst. Eur mažiau nei Bendrovės Projekte.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų personalo sąnaudų palyginimas pateiktas 18 lentelėje.

18 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės personalo sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Personalo sąnaudos	tūkst. Eur	445,70	476,45*	572,65*	471,11	542,56

*Lentelėje pateiktos personalo sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos personalo sąnaudos 2016 m. sudarė 461,18 tūkst. Eur, 2017 m. – 480,87 tūkst. Eur.

Skyriaus apskaičiuotos personalo sąnaudos sudaro 542,56 tūkst. Eur arba 43,1 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.4. Mokesčių sąnaudos

Metodikos 57.5 papunktyje numatyta, kad mokesčių sąnaudos nustatomos, vadovaujantis galiojančiais mokesčių sritį reglamentuojančiais teisės aktais. Mokesčių sąnaudas sudaro žemės nuomos mokesčio, nekilnojamo turto mokesčių, aplinkos taršos mokesčių, valstybinių išteklių mokesčio, žyminio mokesčio, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme numatytų mokesčių ir kitų mokesčių valstybei sąnaudos.

Bendrovė nurodo, kad planuojamos mokesčių sąnaudos sudaro 49,44 tūkst. Eur, Bendrovės Projekte planuojamos žemės ir nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudos apskaičiuotos remiantis 2015 m. faktiniais duomenimis ir sudaro 37,33 tūkst. Eur. Skyrius, remdamasis Metodikos 57.5 papunkčiu, įvertino 35,02 tūkst. Eur žemės mokesčio ir nekilnojamojo turto sąnaudų, kurios atitinka 2017 m. faktiškai patirtų sąnaudų apimtį.

Bendrovės planuojamos aplinkos taršos mokesčio sąnaudos sudaro 0,10 tūkst. Eur, kurios apskaičiuotos atsižvelgiant į kuro struktūroje numatytą gamtinių dujų kiekį Rotušės katilinėje ir 2016 m. mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių tarifus bei indeksavimo koeficientą. Skyrius neprieštarauja Bendrovės skaičiavimams.

Bendrovė planuoja 0,92 tūkst. Eur žyminio mokesčio sąnaudų. Skyriaus skaičiavimais, vadovaujantis Metodikos 56.1 papunkčiu, žyminio mokesčio sąnaudos sudaro 0,94 tūkst. Eur ir atitinka 2015–2017 m. vidurkį.

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalies 1 punkte numatyti 1,1 proc. mokestiniai įsipareigojimai, skaičiuojami nuo šilumos perdavimo veiklos pajamų. Bendrovė Projekte įvertino mokestinių įsipareigojimų sąnaudas, apskaičiuotas nuo 2016 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų, kurios sudaro 9,42 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad 2019 m. vasario 14 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16¹, 19, 19¹, 22, 23, 24¹, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34¹, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo neteikusių galios įstatymas Nr. XIII-1968, įsigaliosiantis 2019 m. liepos 1 d., kuriuo numatyti 2,19 proc. mokestiniai įsipareigojimai nuo šilumos perdavimo veiklos pajamų. Atsižvelgusi į tai, Bendrovė 2019 m. kovo 19 d. raštu Nr. 1.21-295 patikslino planuojamas mokestinių įsipareigojimų sąnaudas ir nurodė, kad jos sudaro 18,76 tūkst. Eur, kurios apskaičiuotos nuo 2016 m. šilumos perdavimo pajamų, taikant 2,19 proc. dydį. Skyriaus skaičiavimais, šilumos bazinėje kainoje įvertintos mokestinių įsipareigojimų sąnaudos sudaro 19,51 tūkst. Eur, apskaičiuoti nuo 2017 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų, taikant 2,19 proc. dydį. Pažymėtina, kad mokestinių įsipareigojimų sąnaudų susigrąžinimas ankstesniais laikotarpiais įvertintas šios pažymos 6 dalyje, 5 punkte.

Bendrovė Projekte numato 1,67 tūkst. Eur kitų mokesčių valstybei sąnaudų, kurios atitinka 2015 m. faktiškai patirtas sąnaudas. Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino

2,05 tūkst. Eur kitų mokesčių valstybei sąnaudų, kurios atitinka 2015–2017 m. faktiškai patirtų sąnaudų vidurkį.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų mokesčių sąnaudų palyginimas pateiktas 19 lentelėje.

19 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės mokesčių sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mokesčių sąnaudos	tūkst. Eur	48,94	46,62	48,45	49,44	57,61

Skyriaus apskaičiuotos mokesčių sąnaudos sudaro 57,61 tūkst. Eur arba 4,6 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.5. Finansinės sąnaudos

Finansinės sąnaudas sudaro banko paslaugų (komisinių), palūkanų, neigiamų mokėtinų ir gautinų sumų įtakos sąnaudos bei kitos finansinės sąnaudos. Bendrovės Projekte planuojama 0,16 tūkst. Eur finansinių sąnaudų, kurios apskaičiuotos 2014–2015 m. vidutinėmis sąnaudomis. Bendrovės planuojamas finansines sąnaudas sudaro 0,16 tūkst. Eur. Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad Bendrovės Filialo 2017 m. *Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitoje* mokesčių bankams sąnaudų nebuvo priskirta bei remdamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino 0,13 tūkst. Eur finansinių sąnaudų, kurios atitinka 2015–2016 m. vidutinę Bendrovės Filialo faktinę sąnaudų apimtį.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų finansinių sąnaudų palyginimas pateiktas 20 lentelėje.

20 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės finansinių sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Finansinės sąnaudos	tūkst. Eur	0,14	0,12	-0,02	0,16	0,13

Skyriaus apskaičiuotos finansinės sąnaudos sudaro 0,13 tūkst. Eur ir nesudaro reikšmingos pastoviųjų sąnaudų dalies.

3.6. Administracinės sąnaudos

Administracinės sąnaudas sudaro teisinės, konsultacinės, ryšių, komunalinių paslaugų, pašto, pasiuntinių, kanceliarinės sąnaudos ir kitos administravimo sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu. Bendrovė atsižvelgus į tai kad 2013 m. galiojo kitoks sąnaudų paskirstymas nei vėlesniais metais, įvertino 57,07 tūkst. Eur administracinių sąnaudų, kurias apskaičiavo pagal 2014–2015 m. duomenis.

Pažymėtina, kad 36,44 tūkst. Eur arba 63,8 proc. visų Bendrovės planuojamų administracinių sąnaudų sudaro konsultacinės sąnaudos. Komisijos prašymu, Bendrovė 2019 m. sausio 11 d. raštu Nr. 1.21-46 detalizavo konsultacinių paslaugų sąnaudas, nurodant paslaugų aprašymą, pavadinimus, sąnaudų apimtį kiekvienam šilumos tiekimo verslo vienetui už kiekvieniems 2015–2017 m. bei planuojamas Projekte. Konsultacinių sąnaudų grupę sudaro įvairaus pobūdžio paslaugos: valdymo paslaugų, darbų saugos, verslo konsultacijų/viešųjų ryšių, veiklos ir ūkinio pobūdžio, reguliacinės apskaitos ir kitos konsultacijos.

Valdymo paslaugas Bendrovei teikia Bendrovės akcininkė „Veolia“. Teikdama paaiškinimus dėl konsultacinių valdymo paslaugų sąnaudų, Bendrovė valdymo paslaugų vertinimą atliko pagal kriterijus, kad paslaugos yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti, atliko paslaugų kainos palyginimą su rinkos verte, siekiant paaiškinti/patvirtinti teikiamas paslaugas pateikė konsultacijų pavyzdžius bei dokumentų kopijas bei paaiškino, kad teikiamos paslaugos, kurios nėra atliekamos Bendrovės

specialistų bei nurodė, kad konsultacijų, sukurtų struktūrų dėka Bendrovėje buvo įdiegta optimali organizacinė struktūra bei žmogiškųjų išteklių politika, atitinkanti tarptautinių kompanijų taikomą gerąją praktiką, leido Bendrovei optimizuoti valdymo kaštus, personalą, nemažinant šilumos tiekimo patikimumo bei saugumo ir t. t.

Pagrįsdama verslo/viešųjų ryšių konsultacijų sąnaudų būtinumą Bendrovė nurodė, kad konsultacijos apima reguliarias konsultacijas santykiuose su savivaldybėmis ir valdymo institucijomis bei finansiniais, teisiniais klausimais, taip pat rinkodaros, ryšių su visuomene organizavimo bei palaikymo klausimais, remiant ir viešinant Bendrovės veiklą. Pažymėtina, kad Bendrovė už verslo/viešųjų ryšių konsultacijas pagal sutartį⁷ moka fiksuoto dydžio mėnesinį mokestį, Bendrovei kas mėnesį teikiama viena bendra paslaugų sąskaita faktūra, kurios suma paskirstoma Bendrovės filialams pagal nustatytus nešiklius (koeficientus). Pateiktuose paslaugų priėmimo-perdavimo aktuose nurodomas standartinis, sutartyje numatytų paslaugų sąrašas: konsultacijos ir pagalba restruktūrizuojant ir valdant vietos padalinius, santykiuose su savivaldybėmis ir valdymo institucijomis, finansiniais ir teisiniais klausimais, viešųjų ryšių organizavimas ir palaikymas, remiantis ir viešinant Bendrovės veiklą šalies bei vietiniu lygiu. Bendrovės pateiktuose dokumentuose nėra paminėta, kokios konkrečios sutartyje numatytos patariamiosios konsultavimo paslaugos, ryšių su visuomene paslaugos, sandorių kontrolės bei mokymų paslaugos buvo suteiktos Bendrovei, konkrečių gautų paslaugų nepaminėjo ir Bendrovė. Atsižvelgus į tai, kad Bendrovė nepagrindė, kad jai buvo suteiktos konkrečios paslaugos pagal verslo/viešųjų ryšių konsultacijų sutartį laikotarpiu, kuri vertinant buvo suplanuotos Projekte įvertintos 6,30 tūkst. Eur sąnaudos, Skyrius šių sąnaudų nepripažino būtinosiomis nustatant bazinę šilumos kainą.

Bendrovė be jau išvardintų paslaugų, perka darbų saugos priežiūros ir konsultacijų, reguliacinės apskaitos įgyvendinimo, veiklos ir ūkinio pobūdžio konsultacijas.

Skyrius, atsižvelgęs į Bendrovės pateiktus paaiškinimus bei vadovaudamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino 29,74 tūkst. Eur konsultacinių sąnaudų, kurios atitinka Bendrovės Filialo 2015–2017 m. vidutinę konsultacinių paslaugų sąnaudų apimtį, nevertinant verslo / viešųjų ryšių konsultacijų sąnaudų.

Kitas administracines sąnaudas (teisinių, ryšių, pašto, pasiuntinių, komunalinių paslaugų, kanceliarines ir kitas administracines sąnaudas) sudaro 20,64 tūkst. Eur, kurias Bendrovė apskaičiavo kaip 2014–2015 m. vidurkį. Skyrius, remdamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino 21,06 tūkst. Eur kitų administracinių sąnaudų, kurios atitinka 2015–2017 m. faktines Filialo sąnaudas.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų administracinių sąnaudų palyginimas pateiktas 21 lentelėje.

21 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės administracinių sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Administracinės sąnaudos	tūkst. Eur	53,24	54,35*	67,41*	57,07	50,80

* Lentelėje pateikta informacija atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos administracinės sąnaudos 2016 m. sudarė 50,01 tūkst. Eur, 2017 m. – 43,90 tūkst. Eur.

Skyriaus apskaičiuotos administracinės sąnaudos sudaro 50,80 tūkst. Eur arba 4,0 proc. pastoviuųjų sąnaudų.

⁷ Sutartis pasirašyta 2003 m. gruodžio 19 d. Bendrovė 2018 m. gegužės 3 d. raštu Nr. 1.21-479 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Kelmės šiluma“ šilumos bazinės ir karšto vandens kainų dedamųjų projektų“ pateikė sutarties, paslaugų priėmimo-perdavimo aktų ir sąskaitų faktūrų kopijas Komisijai.

3.7. Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos

Rinkodaros ir pardavimų sąnaudas sudaro privalomo vartotojų informavimo, sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo sąnaudos, vartotojų mokėjimų administravimo ir surinkimo sąnaudos bei kitos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu.

Bendrovės Projekte planuojamos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos, įvertintos pagal faktinę 2014–2015 m. sąnaudų apimtį sudaro 8,33 tūkst. Eur, iš kurių 6,78 tūkst. Eur sudaro sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei vartotojų mokėjimų administravimo ir surinkimo sąnaudos. Atsižvelgusi į su paslaugos teikėju sudarytą sutartį dėl sąskaitų ir kitų dokumentų spausdinimo, lankstymo, dėliojimo į vokus ir pristatymo adresatams, Bendrovė 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 patikslino planuojamas sąskaitų vartotojams parengimo, pateikimo bei vartotojų įmoku administravimo sąnaudas ir nurodė, kad jos sudaro 10,83 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Bendrovės patikslintos planuojamos sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei vartotojų mokėjimų administravimo ir surinkimo sąnaudos (3,85 Eur/vart.) viršija V grupės lyginamąjį rodiklį (2,16 Eur/vart.). Skyrius, įvertinęs Bendrovės minėtu raštu pateiktus paaiškinimus, be tai, kad skaičiuojant lyginamuosius rodiklius šios sąnaudos nebuvo įvertintos, remdamasis Metodikos 56.5 papunkčiu, įvertino 10,83 tūkst. Eur, kurios atitinka Bendrovės planuojamas sąnaudas.

Bendrovės planuojamos 1,52 tūkst. Eur privalomo vartotojų informavimo sąnaudos apskaičiuotos įvertinus 2014–2015 m. vidutines sąnaudas tenkančias šilumos tiekimo veiklai. Skyrius, vadovaudamasi Metodikos 56.1 papunkčiu, apskaičiavo 1,21 tūkst. Eur privalomojo vartotojų informavimo sąnaudų, kurios atitinka 2015–2017 m. vidurkį.

Skyrius, remdamasis Metodikos 56.5 papunkčiu, įvertino 0,32 tūkst. Eur šilumos vartotojų informavimo ir švietimo pagal energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimą, kurios atitinka 2017 m. faktiškai patirtas sąnaudas.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų rinkodaros ir pardavimų sąnaudų palyginimas pateiktas 22 lentelėje.

22 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės rinkodaros ir pardavimų sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos	tūkst. Eur	10,46	7,23	7,36	8,33	12,41

Skyriaus apskaičiuotos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos sudaro 12,41 tūkst. Eur arba 1,0 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.8. Kitos paskirstomos sąnaudos

Bendrovės planuojamas kitas paskirstomas sąnaudas sudaro turto draudimo, audito ir skolų išieškojimo sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu. Bendrovė, atsižvelgusi į tai, kad 2013 m. galiojo kitoks sąnaudų paskirstymas nei vėlesniais laikotarpiais, Projekte numatė 12,94 tūkst. Eur kitų paskirstomų sąnaudų, kurios apskaičiuotos pagal 2014–2015 m. faktinius duomenis.

Bendrovės planuojamos turto draudimo sąnaudos (7,83 tūkst. Eur) ir skolų išieškojimo sąnaudos (1,68 tūkst. Eur) apskaičiuotos pagal 2014–2015 m. vidurkį. Skyrius, remdamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino 6,78 tūkst. Eur turto draudimo sąnaudų ir 1,51 tūkst. Eur skolų išieškojimo sąnaudų, kurios atitinka 2015–2017 m. vidutines sąnaudas.

Bendrovė Projekte planuoja 3,32 tūkst. Eur audito (finansinio, reguliavimo apskaitos) sąnaudų, kurios apskaičiuotos įvertinus augančius paslaugos įkainius bei reguliavimo reikalavimų pasikeitimus. Skyrius neprieštarauja Bendrovės planuojamai audito sąnaudų apimčiai.

Bendrovė Projekte planuoja 0,12 tūkst. Eur likviduoto, nurašyto turto sąnaudų. Skyrius, remdamasis Metodikos 39.2.6 papunkčiu, šias sąnaudas identifikuoja kaip nebūtiną ir į šilumos kainą neįtraukia.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų rinkodaros ir pardavimų sąnaudų palyginimas pateiktas 23 lentelėje.

23 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės kitų paskirstomų sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Kitos paskirstomos sąnaudos	tūkst. Eur	13,33	12,60	9,25	12,94	11,61

Skyriaus apskaičiuotos kitos paskirstomos sąnaudos sudaro 11,61 tūkst. Eur arba 0,9 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.9. Investicijų grąža

Vadovaujantis Komisijos 2013 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3-73 „Dėl Valstybinio kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ 5 punktu, nustatant šilumos bazinės kainas (kainos dedamąsias), kurių projektai pateikti iki 2018 m. gruodžio 31 d., vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) ir investicijų grąža skaičiuojama naudojant ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio balanso (ne pagal atskirus verslo vienetų) rodiklius. Tai pat minėto nutarimo redakcijos 6 punktu įtvirtinta, kad šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo projektams, pateiktiems iki 2018 m. gruodžio 31 d., investicijų grąža skaičiuojama nuo atitinkamo verslo vieneto reguliuojamo turto likutinės vertės (mažmeninio aptarnavimo paslaugai – nuo būtinųjų sąnaudų), taikant investicijų grąžos normą, apskaičiuotą pagal Metodikos 57.7.2 papunktį.

Metodikos 57.7.2 papunktyje numatyta, kad investicijų grąžos norma nustatoma vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – WACC metodika).

Remiantis WACC metodikos 6 punktu, Bendrovės faktinė skolinto kapitalo kaina turi būti ne didesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis. WACC metodikos 7 punkte numatyta, kad jeigu ūkio subjekto faktinė skolinto kapitalo kaina yra mažesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis, skolinto kapitalo kaina didinama dalimi, kuri lygi pusei ūkio subjekto faktinės skolinto kapitalo kainos ir skolinto kapitalo kainos viršutinės ribos pagal Lietuvos banko duomenis skirtumo. Bendrovės faktinė vidutinė 2016 m. liepos mėn. – 2017 m. birželio mėn. skolinto kapitalo kaina sudaro 1,37 proc. ir yra mažesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis (2,05 proc.)⁸. Bendrovė, vadovaudamasi WACC metodikos 7 punktu, faktinę 1,37 proc. skolinto kapitalo kainą didino 0,34 proc.⁹ ir įvertino 1,71 proc. skolinto kapitalo kainą. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus.

WACC metodikos 11 punkte numatyta, kad ūkio subjektui investicijų grąžos norma nustatoma, taikant optimalią kapitalo struktūrą, jei pagal faktinę ūkio subjekto kapitalo struktūrą investicijų grąžos norma yra didesnė, nei apskaičiuota pagal optimalią kapitalo struktūrą. Pagal WACC metodikos 10 punktą kapitalo struktūra laikoma optimalia, kai skolintas kapitalas sudaro 60 proc., nuosavas – 40 proc.

⁸ [https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/duomenys-viduteinei-svertinei-kapitalo-kainai-\(WACC\)-skaiciuoti.aspx](https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/duomenys-viduteinei-svertinei-kapitalo-kainai-(WACC)-skaiciuoti.aspx)

⁹ $(2,05 - 1,37) / 2 = 0,34$

Skyriaus skaičiavimais, pagal Bendrovės 2015 m. balanso duomenis apskaičiuota investicijų gražos norma sudaro 5,14 proc., pagal optimalią struktūrą – 4,50 proc., taikant pagal WACC metodikos 7 punktą apskaičiuotą 1,71 proc. skolinto kapitalo kainą ir Projekto pateikimo metu galiojusią 7,38 proc.¹⁰ nuosavo kapitalo gražą. Skyrius, remdamasis WACC metodikos 11 punktu, skaičiavimuose taiko 4,50 proc. investicijų gražos normą, kuri atitinka Bendrovės Projekte įvertintą.

Bendrovės apskaičiuota pagrindinė investicijų graža sudaro 189,11 tūkst. Eur, o Skyriaus apskaičiuota – 186,86 tūkst. Eur. Skirtumas tarp Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimų susidarė dėl skirtingos įvertintos reguliuojamo turto vertės, nuo kurios skaičiuojama investicijų graža, ir Skyriaus apskaičiuotų didesnių mažmeninio aptarnavimo sąnaudų.

Vadovaujantis Komisijos 2013 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3-73 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainos nustatymo metodikos pakeitimo“ 4 punktu, šilumos tiekėjams iki 2014 m. birželio 1 d. investicijas į kuro iš atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą suderinusiems su atitinkamos savivaldybės taryba, taikomas Metodikos 80.2.1.1 papunktyje¹¹ numatytas skatinimas – investicijos vertei skiriami papildomi 6 proc. investicijų gražos, priimant, kad jie bus taikomi 7 metus. Bendrovė Projekte nuo investicijos į Rotušės katilinės biokuro katilo su granulėmis turto vertės (253,27 tūkst. Eur) apskaičiavo 15,20 tūkst. Eur papildomos investicijų gražos. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus. Pažymėtina, kad šilumos kaina, kurioje pirmą kartą įvertinta papildoma investicijų graža, taikoma nuo 2013 m. kovo 1 d.¹², todėl papildoma investicijų graža šilumos kainoje turėtų būti įvertinta iki 2020 m. vasario 29 d.

Detalesni investicijų gražos skaičiavimai pateikti 24 lentelėje.

24 lentelė. Investicijų gražos skaičiavimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5
1.	Vertė, nuo kurios skaičiuojama pagrindinė investicijų graža (įskaitant mažmeninio aptarnavimo būtinąsias sąnaudas)	tūkst. Eur	4 202,52	4 152,36
1.1.	reguliuojamo turto likutinė vertė	tūkst. Eur	4 167,78	4 110,49
1.4.	mažmeninio aptarnavimo būtinąsios sąnaudos	tūkst. Eur	34,74	41,87
2.	Investicijų gražos norma (WACC)	proc.	4,50	4,50
2.1.	Skolinto kapitalo kaina	proc.	1,71	1,71
2.2.	Nuosavo kapitalo kaina	proc.	7,38	7,38
2.3.	Skolinto kapitalo dalis	vnt. dalimis	0,60	0,60
2.4.	Nuosavo kapitalo dalis	vnt. dalimis	0,40	0,40
3.	Pagrindinė investicijų graža	tūkst. Eur	189,11	186,86
4.	Vertė, nuo kurios skaičiuojama papildoma investicijų graža	tūkst. Eur	253,27	253,27
5.	Papildoma investicijų graža (6,0 proc.)	tūkst. Eur	15,20	15,20
6.	Iš viso, investicijų graža	tūkst. Eur	204,31	202,06

Skyriaus apskaičiuota investicijų graža sudaro 202,06 tūkst. Eur arba 0,80 ct/kWh, t. y. 16,1 proc. visų pastoviuųjų sąnaudų.

3.9.1. Dveju metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos koregavimas

Metodikos 74.9 papunktis numato paskutinių dvejų metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos koregavimą, jeigu ūkio subjekto vidutinė faktinė dviejų paskutinių ataskaitinių

¹⁰[https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/duomenys-vidutinei-svertinei-kapitalo-kainai-\(WACC\)-skaiciuoti-2018-07-31.aspx](https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/duomenys-vidutinei-svertinei-kapitalo-kainai-(WACC)-skaiciuoti-2018-07-31.aspx)

¹¹ Metodikos redakcija, galiojusi iki 2013 m. gruodžio 31 d.

¹² Savivaldybės tarybos 2013 m. sausio 17 d. sprendimas Nr. T-1 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamųjų nustatymo pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams“

laikotarpių (ataskaitinių metų), dėl kurių yra pateikta audito išvada, investicijų grąža viršija reguliuojančiosios institucijos nustatytą vidutinę svertinę dviejų paskutinių kalendorinių metų investicijų grąžą daugiau kaip 1 procentiniu punktu.

Paskutinio šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo metu buvo vertinama 2014–2015 m. faktinės investicijų grąžos neatitiktis nustatytajai, todėl šio šilumos kainos (kainos dedamųjų) nustatymo metu turėtų būti vertinami 2016 m. ir 2017 m. Atsižvelgus į tai, kad Projekto pateikimo metu Bendrovė nebuvo pateikusi 2016 m. ir 2017 m. audituotų RAS ataskaitų su nepriklausomo audito išvada, dviejų metų investicijų grąžos vertinimas neatliekamas.

4. REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO ŠAŅAUDOS

Vadovaujantis Metodikos 62.1.1.1.2 papunkčiu, pastoviųjų šaŅaudų sumą per metus rezervinei galiai užtikrinti sudaro nusidėvėjimo (amortizacijos), galios rezervo įsigijimo iš kitų asmenų, personalo, mokesčių, finansinės, administracinės, rinkodaros ir pardavimų, kitos paskirstomos bei investicijų grąžos šaŅaudos. Pažymėtina, kad pažymos 3 dalyje aprašytos pastoviosios šaŅaudos apima šaŅaudas rezervinei galiai užtikrinti.

Bendrovė Projekte planuojama rezervinės galios užtikrinimo paslaugai priskirti 342,87 tūkst. Eur. Šias šaŅaudas Bendrovė atskyrė taikydama 44,44 proc. koeficientą, kuris apskaičiuotas kaip rezervinės galios užtikrinimo paslaugai priskirtų įrenginių galios ir veikiančių įrenginių galios santykis.

Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo, patvirtinto Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“¹³, 3 punkte numatyta, kad rezervinės galios užtikrinimo paslauga – ūkio subjekto teikiama paslauga, leidžianti šilumos tiekėjui užtikrinti per paskutinius 3 metus fiksuotą maksimalų sistemos galios poreikį ir užtikrinti papildomą galios kiekį, atitinkantį konkrečioje sistemoje esančio didžiausio katilo galią, tačiau ne didesnę kaip 30 proc. maksimalios galios sistemoje. Atsižvelgęs į tai Skyrius, rezervinės galios užtikrinimo paslaugai tenkančias šaŅaudas, išskyrus nusidėvėjimo (amortizacijos) šaŅaudas ir investicijų grąžą, priskiria, taikydamas 30 proc. dydį. Skyriaus skaičiavimuose įvertinta 2017 m. gruodžio 31 d. rezervinės galios užtikrinimui reguliuojamo turto vertė nusidėvėjimui (amortizacijai) ir reguliuojamo turto likutinė vertė investicijų grąžai skaičiuoti.

Skyriaus apskaičiuotos rezervinės galios užtikrinimo šaŅaudos sudaro 171,73 tūkst. Eur arba 0,61 ct/kWh.

5. ŠILUMOS KAINOS DEDAMŲJŲ GALIOJIMO LAIKOTARPIU ŠILUMOS KAINOJE ĮSKAITYTŲ IR FAKTIŠKAI PATIRTŲ KURO ŠAŅAUDŲ VERTINIMAS

Vadovaujantis Metodikos 76 punktu, skaičiuojant būsimojo laikotarpio šilumos kainos kintamąją dedamąją, įvertinamos šilumos kainos dedamųjų galiojimo laikotarpiu patirtos, bet nepadengtos šaŅaudos arba gautos papildomos pajamos, susidariusios dėl kuro faktinių kainų ir nustatant šilumos kainas įskaičiuotų kainų skirtumo:

1. Komisija 2017 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. O3E-432 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“ (toliau – Nutarimas Nr. O3E-432) per šilumos kainos dedamųjų galiojimo laikotarpius nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. iki 2013 m. rugsėjo 30 d. nesugrąžintas 8,25 tūkst. Eur papildomai gautas pajamas ir nuo 2014 m. spalio 1 d. iki 2016 m. rugsėjo 30 d. dėl šilumos vieneto kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų kurui įsigyti šaŅaudų dydžių skirtumo papildomai gautas pajamas 42,41 tūkst. Eur, iš viso 50,66 tūkst. Eur papildomų pajamų, paskirstė 12 mėnesių laikotarpiu, mažindama šilumos kainą 0,17 ct/kWh. Kadangi Projekto pateikimo metu šios papildomos dedamosios taikymo laikotarpis nebuvo pasibaigęs, Bendrovės papildomai gautų pajamų sugrąžinimas turi būti įvertintas kito šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu.

¹³ Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu (2015 m. sausio 21 d. – 2018 m. gegužės 17 d.).

2. Komisija 2015 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. O3-648 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“ (toliau – Nutarimas Nr. O3-648) šilumos kainos dedamųjų galiojimo metu (2013 m. spalio 1 d. – 2014 m. rugsėjo 30 d.) dėl kuro sąnaudų neatitikimo dedamajai susidariusias 30,5 tūkst. Eur nepadengtas sąnaudas bei 2008 m. liepos 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 31 d. susidariusias kainos dedamųjų taikymo laikotarpiu (2013 m. kovo 1 d. – 2014 m. vasario 28 d.) nesugrąžintas 2,8 tūkst. Eur papildomas pajamas, iš viso 27,7 tūkst. Eur nepadengtų sąnaudų, paskirstė 12 mėnesių laikotarpiui, didindama šilumos kainą 0,09 ct/kWh. Bendrovės skaičiavimais, 2016 m. vasario 1 d. – 2017 m. sausio 31 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė susigrąžino 22,51 tūkst. Eur, t. y. 5,19 tūkst. Eur mažiau nei turėjo susigrąžinti. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus. Ši suma vertinama, nustatant bendrą dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitiktį.

3. Bendrovė Projekte įvertino 2014 m. spalio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitiktį. Pažymėtina, kad 2017 m. šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo metu buvo įvertintos 2014 m. spalio 1d. – 2016 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu susidaręs šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitikimas, todėl šio šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu Skyriaus vertinamas laikotarpis nuo 2016 m. spalio 1 d. iki 2017 m. birželio 30 d.

Pagal Bendrovės pateiktus skaičiavimus, 2016 m. spalio 1 d. iki 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti dydis sudarė 595,78 tūkst. Eur, o faktiškai patirtos sąnaudos kuro įsigijimui tuo pačiu laikotarpiu buvo 642,12 tūkst. Eur, t. y. dėl kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitikties Bendrovės nepadengtos sąnaudos sudaro 46,34 tūkst. Eur.

Skyriaus skaičiavimais, šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti dydis 2016 m. spalio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu buvo 649,99 tūkst. Eur, o faktiškai patirtos sąnaudos kuro įsigijimui, apskaičiuotos vadovaujantis Metodikos 76.9 papunkčiu, atitinkamu laikotarpiu buvo 553,60 tūkst. Eur, t. y. dėl kuro sąnaudų ar pajamų neatitikimo dedamajai susidarė 96,39 tūkst. Eur papildomai gautų pajamų. Ši suma vertinama nustatant bendrą dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitiktį.

2016 m. spalio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu šilumos kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti dydžio ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti dydžio neatitiktis ir dėl to susidariusios papildomos dedamosios apskaičiavimas pateiktas 25 lentelėje.

25 lentelė. Papildomos kuro sąnaudų ir pajamų neatitikimo dedamosioms apskaičiavimas 2016 m. spalio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu

Eil. Nr.	Šilumos kaina		Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (4-3)	
1	2		3	4	5	
1.	$\Delta T_{HG\&HP}$	Nepadengtos kuro sąnaudos (+) ar papildomai gautos pajamos (-) (1.3 eil. – 1.4 eil.)	tūkst. Eur	46,34	-96,39	-142,73
			ct/kWh	0,19	-0,42	-0,61
1.1.	$C_{HG\&HP,F}$	Faktiškai suvartoto kuro sąnaudos	tūkst. Eur	553,42	553,60	0,18
1.2.	$C_{HG\&HP,F}$	Pagal bazinę kuro struktūrą perskaičiuotos kuro sąnaudos	tūkst. Eur	642,12	642,75	0,63
1.3.	$C_{HG\&HP,F}$	Faktiškai patirtos kuro sąnaudos atitinkamu laikotarpiu, apskaičiuotos vadovaujantis Metodikos 58.4.1 papunkčiu (kuro struktūra), Metodikos 58.4.4 papunkčiu (šilumos nuostolių apimtimi), Metodikos 58.4.7 papunkčiu (lyginamosiomis kuro sąnaudomis), 58.4.5 papunkčiu (kuro kainomis)	tūkst. Eur	642,12	553,60	-88,52
1.4.	$C_{HG\&HP,F}^T$	Šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti dydis	tūkst. Eur	595,78	649,99	54,21

Skirtumas tarp Skyriaus ir Bendrovės skaičiavimų susidarė, nes Skyrius skaičiavimuose vadovavosi Metodika ir Komisijos 2017 m. kovo 17 d. išaiškinimu Nr. R5-133 „Dėl papildomos kuro ir (ar) šilumos įsigijimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų sąnaudų ir pajamų neatitikimo dedamosios skaičiavimo“ (toliau – Išaiškinimas) bei dėl techninio pobūdžio klaidų Bendrovės skaičiavimuose.

Skyriaus skaičiavimais, šios bazinės kainos nustatymo metu turi būti įvertinta **91,20 tūkst. Eur** (5,19 tūkst. Eur – 96,39 tūkst. Eur) Bendrovės gautų papildomų pajamų, susidariusių dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitikties. Šias Bendrovės gautas papildomas pajamas paskirsčius 12 mėnesių laikotarpiui Skyriaus apskaičiuotam planuojamam realizuoti šilumos kiekiui (23,13 tūkst. MWh), dedamoji šilumos kainą mažina 0,39 ct/kWh.

6. KITŲ SĄNAUDŲ VERTINIMAS

Metodikos 76.8 papunktyje numatyta, kad šilumos kainoje nustatyto teigiamo skirtumo kompensavimas vartotojų naudai arba neigiamo skirtumo kompensavimas ūkio subjekto naudai, pagal Energetikos įstatymą mokami mokesčiai, taip pat kitos ūkio subjekto gautos pajamos ar sąnaudos, kurių susidarymą lėmė teisės aktų pasikeitimai, įvertinamos šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo arba perskaičiavimo metu, atsižvelgiant į faktiškai realizuotą šilumos kiekį, pasibaigus atitinkamos dedamosios taikymo laikotarpiui.

1. Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 2, 3, 20, 22, 28, 31, 32 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XI-1608 8 straipsnio 6 dalimi, Bendrovės šilumos punktų nusidėvėjimo (amortizacijos) ir susijusios sąnaudos, įskaitant nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudas, buvo nevertinamos skaičiuojant šilumos kainą.

1.1. Atsižvelgdama į tai, kad nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudos pripažįstamos šilumos tiekimo veiklos būtinosiomis sąnaudomis ir į šilumos kainą buvo įtrauktos tik nuo 2016 m. vasario 1 d., Bendrovė prašo sugrąžinti nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d. susidariusias nepadengtas šilumos tiekimo veiklai tenkančias nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudas – 71,29 tūkst. Eur (58,08 tūkst. Eur priežiūros ir 13,21 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų). Minėtos sąnaudos šilumos tiekimo veiklai priskirtos, atsižvelgiant į pastatų tipus bei pagal tai patvirtintus koeficientus veikloms, t. y. šilumos tiekimo veikla – 0,798, karšto vandens tiekimo veikla – 0,202.

Bendrovė Projekto prieduose iš viso pateikė 117 nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos turto vienetų, iš kurių 12 nėra suderinti su Komisija, todėl Skyrius skaičiavimuose šių turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų nevertina. Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė 2017 m. *Ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaitoje* nurodė, kad minėti 12 turto vienetų yra nesuderinti. Taip pat pagal Bendrovės pateiktą Filialo 2017 m. *Ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaitą*, Bendrovės susidariusioms nepadengtomis nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudoms įvertinti pateikti 86 turto vienetai jau yra nusidėvėję, t. y. Bendrovė šio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas susigrąžino per šilumos kainą, todėl Skyrius šių turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų nevertina.

Likusių Bendrovės pateiktų įvertinti 19 turto vienetų metinės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos yra įskaičiuotos į Skyriaus nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, aprašytas šios pažymos 3.1. dalyje. Skyriaus vertinimu, minėtų turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos neturėtų būti vertinamos kaip nesugrąžintos ankstesniu laikotarpiu, nes Bendrovė šias sąnaudas pasidengs ateinančiu šilumos bazinės kainos laikotarpiu.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, Skyrius įvertino 58,08 tūkst. Eur nesugrąžintų nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos priežiūros sąnaudų, kurios atitinka Bendrovės Filialo Projekte įvertintas sąnaudas. Šios sąnaudos vertinamos, nustatant bendrą nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudų sumą.

1.2. Komisija Nutarimu Nr. O3-648 per 2011 m. lapkričio 1 d. – 2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpį patirtas nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudas (68,40 tūkst. Eur) paskirstė 12 mėnesių laikotarpiui, didindama šilumos kainą 0,22 ct/kWh. Bendrovės skaičiavimais, 2016 m. vasario 1 d. – 2017 m. sausio 31 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė susigražino 55,03 tūkst. Eur, t. y. 13,37 tūkst. Eur mažiau nei turėjo susigražinti. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės. Ši suma vertinama, nustatant bendrą nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudų sumą.

Skyriaus skaičiavimais, iš viso nepadengtos nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudos sudaro **71,45 tūkst. Eur** (58,08 tūkst. Eur + 13,37 tūkst. Eur), kurias paskirsčius 12 mėnesių baziniam realizuotam šilumos kiekiui (23,13 tūkst. MWh), papildoma dedamoji šilumos kainą didintų 0,31 ct/kWh. Šias nesusigražintas sąnaudas Savivaldybės taryba turi įvertinti, nustatydama šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos dedamųjų galiojimo metams.

2. Komisija Nutarimu Nr. O3E-432 per 2012 m. spalio 1 d. – 2013 m. vasario 28 d. laikotarpį nesusigražintas papildomai gautas šilumos punktų normatyvinio pelno pajamas (1,89 tūkst. Eur) paskirstė 12 mėnesių laikotarpiui, mažindama šilumos kainą 0,01 ct/kWh. Kadangi Projekto pateikimo metu šios papildomos dedamosios taikymo laikotarpis nebuvo pasibaigęs, Bendrovės papildomai gautų pajamų sugražinimas turi būti įvertintas kito šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu.

3. Komisija Nutarimu Nr. O3E-432 12 mėnesių laikotarpiui paskirstė 2,92 tūkst. Eur papildomų, galiojančios šilumos kainos dedamosiose neįvertintų būtinųjų šilumos tiekimo veiklos sąnaudų, susidariusių įgyvendinant imperatyvius teisės aktų reikalavimus (euro įvedimas, SEPA sistema, RAS ataskaitos) 2014–2016 m. sausio mėn. laikotarpiu, didinant šilumos kainą 0,01 ct/kWh. Atsižvelgiant į tai, kad šios papildomos šilumos kainos dedamosios taikymo laikotarpis nepasibaigęs, jų susigražinimas turi būti įvertintas kito šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu.

Pažymėtina, kad Bendrovė Filialo šilumos bazinės kainos projekte pateikė vertinti 3,03 tūkst. Eur minėtų sąnaudų, susidariusių 2014–2016 m. gegužės mėn., t. y. papildomai įvertino 0,11 tūkst. Eur sąnaudų, susidariusių pagal 2016 m. balandžio–gegužės mėn. išrašytas sąskaitas faktūras. Pažymėtina, kad šios nesusigražintos sąnaudos (0,11 tūkst. Eur) neturi įtakos šilumos kainos vienanarei dedamajai. Ši suma turi būti įvertinta kito šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu.

4. Šilumos kainoje nustatytų pagal Energetikos įstatymą mokestinių išpareigojimų sąnaudų ir atsižvelgiant į faktiškai realizuotą šilumos kiekį surinktų pajamų įvertinimas.

Bendrovė Projekte įvertino 14,12 tūkst. Eur 2013 m. kovo 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu nesusigražintų mokestinių išpareigojimų sąnaudų nuo 2012 m. sausio mėn. – 2016 m. gruodžio mėn. faktiškai patirtų 48,69 tūkst. Eur mokestinių išpareigojimų sąnaudų.

Skyriaus, vadovaujantis Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalies 1 punktu, apskaičiuotos mokestinių išpareigojimų sąnaudos ir gautos pajamos:

4.1. Komisijos Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2017 m. spalio 2 d. pažymoje Nr. O5E-250 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo bei karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ apskaičiuotas mokestinių išpareigojimų sąnaudų rezultatas sudarė 1,15 tūkst. Eur ir neturėjo įtakos šilumos bazinės kainos pastoviai dedamajai. Todėl šio sąnaudos (1,15 tūkst. Eur) vertinamos šio šilumos kainos nustatymo metu, apskaičiuojant bendrą mokestinių išpareigojimų sąnaudų sumą.

4.2. Atsižvelgiant į tai, kad šio šilumos bazinės kainos nustatymo metu vertinamos nuo 2017 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų apskaičiuotos mokestinių išpareigojimų sąnaudos (žr. šios pažymos 3.4 dalį), Skyrius vertina 8,03 tūkst. Eur šilumos kainos dedamosiose dar nevertintų mokestinių išpareigojimų sąnaudų nuo 2015 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų ir 9,42 tūkst. Eur šilumos kainos dedamosiose dar nevertintų mokestinių išpareigojimų sąnaudų nuo 2016 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų. Ši suma vertinama nustatant bendrą mokestinių išpareigojimų sumą.

Skyriaus skaičiavimais, nesusigražintos mokestinių išpareigojimų sąnaudos, vertinamos šio šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu, sudaro **18,60 tūkst. Eur** (1,15 tūkst. Eur + 8,03 tūkst. Eur

+ 9,42 tūkst. Eur). Skyriaus skaičiavimais, šias sąnaudas paskirsčius 12 mėnesių laikotarpiui Skyriaus apskaičiuotam planuojamam realizuoti šilumos kiekiui (23,13 tūkst. MWh), papildomai dedamoji šilumos kainą didina 0,08 ct/kWh. Šias nesusigražintas mokestinių įsipareigojimų sąnaudas Savivaldybės taryba turi įvertinti, nustatydamą šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams.

Apskaičiuotos nesusigražintos sąnaudos ir (ar) papildomai gautos pajamos, nurodytos šios pažymos 5–6 dalyse, pateiktos 26 lentelėje.

26 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotos nesusigražintos sąnaudos ir (ar) papildomai gautos pajamos

Eil. Nr.	Šilumos kaina		Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (4-3)
1	2		3	4	5
1.	$\Delta T_{HG\&H}$	Nesusigražintos sąnaudos (+) ir (ar) papildomai gautos pajamos (-)	0,61	0,00	-0,61
1.1.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>Šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų neatitiktis (1.1.1 + 1.1.2.)</i>	<i>ct/kWh</i> <i>tūkst. Eur</i>	0,21 -0,39	-0,60 -142,73
1.1.1.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų skirtumas, susidaręs 2016 m. spalio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu.</i>	<i>tūkst. Eur</i>	46,34	-96,39 -142,73
1.1.2.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>2016 m. vasario 1 d. – 2017 m. sausio 31 d. laikotarpiu nesusigražintos kuro sąnaudos, susidariusios 2013 m. spalio 1 d. – 2014 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu bei nesusigražintos papildomos pajamos, susidariusios 2008 m. liepos 1 d. – 2012 m. rugpjūčio 31 d.</i>	<i>tūkst. Eur</i>	5,19	5,19 -
1.2.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>Nesusigražintos nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo ir priežiūros sąnaudos</i>	<i>ct/kWh</i> <i>tūkst. Eur</i>	0,34 84,66	0,31 71,45 -13,21
1.2.1.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>2016 m. vasario 1 d. – 2017 m. sausio 31 d. laikotarpiu nesusigražintos nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudos, susidariusios 2011 m. lapkričio 1 d. – 2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu</i>	<i>tūkst. Eur</i>	13,37	13,37 -
1.2.2.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>2014 m. sausio 1 d. – 2016 m. sausio 31 d. laikotarpiu susidariusios nepadengtos nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudos</i>	<i>tūkst. Eur</i>	71,29	58,08 -13,21
1.3.	$\Delta T_{HG\&H}$	<i>2013 m. kovo 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu nesusigražintos mokestinių įsipareigojimų sąnaudos</i>	<i>ct/kWh</i> <i>tūkst. Eur</i>	0,06 14,12	0,08 18,60 4,48

Skyriaus apskaičiuotas nesusigražintas sąnaudas ar papildomai gautas pajamas Savivaldybės taryba turi įvertinti, nustatydamą šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams.

8. BOKURO KIEKIO ĮSIGIJIMO ENERGIJOS IŠTEKLIŲ BIRŽOJE VERTINIMAS

Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 19¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad šilumos tiekėjai, reguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai ir bendri šilumos ir elektros

energijos gamintojai, kurie elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti naudoja biokurą, privalo energijos išteklių biržoje 2016 metais ir vėlesniais metais įsigyti ne mažiau kaip 100 procentų elektros ir (ar) šilumos energijos gamybai reikalingo biokuro kiekio dalį. Energijos išteklių rinkos įstatymo 19¹ straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad 19¹ straipsnio 1 dalyje išdėstyti reikalavimai nurodytoms energetikos įmonėms netaikomi, jeigu energijos išteklių biržoje dėl objektyvių priežasčių nebuvo galima įsigyti reikalingo atitinkamos biokuro rūšies kiekio ar jo dalies arba kitais būdais įsigyti biokurą yra ekonomiškai naudingiau.

Bendrovė 2017 m. energijos išteklių biržoje įsigijo 100,0 proc. reikalingo biokuro kiekio.

III. KARŠTO VANDENS KAINOS DEDAMŲJŲ SKAIČIAVIMAS

Bendrovė 2017 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. 1.2–797 „Dėl karšto vandens dedamųjų nustatymo“ pateikė Komisijai ir Savivaldybei karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo projektą. Bendrovė 2019 m. balandžio 25 d. el. laišku (reg. Nr. R1-3741) ir 2019 m. gegužės 3 d. el. laišku (reg. Nr. R1-4153) pateikė papildomus paaiškinimus dėl einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų. Skyrius Bendrovės pateiktą karšto vandens kainos dedamųjų projektą patikrino vadovaudamasis Įstatymo 32 straipsnio 11 dalimi ir Karšto vandens metodika.

Vadovaujantis Karšto vandens metodikos 17.2 papunkčiu, savivaldybės institucija ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų teikia Komisijai karšto vandens kainų suderinimo dokumentus ir (ar) pagrįstas pastabas. Savivaldybė pastabų dėl karšto vandens kainos projekto nepateikė.

Bendrovės Filialo galiojančios karšto vandens kainos dedamosios nustatytos Komisijos 2017 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. O3E-433 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“.

Karšto vandens kainos dedamųjų ataskaitinis laikotarpis – 2016 m.

Kintamoji karšto vandens kainos dedamoji

Bendrovės karšto vandens kainos dedamųjų projekte planuojamas realizuoti karšto vandens kiekis apskaičiuotas pagal ataskaitinio laikotarpio (2016 m.) vartotojų deklaruotą karšto vandens kiekį ir sudaro 3,2 tūkst. m³. Atsižvelgiant į tai, kad daugiabučiuose namuose prieš karšto vandens ruošimo įrenginius nėra įrengtų atsiskaitomųjų geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir kad Bendrovė geriamąjį vandenį karštam vandeniui ruošti perka pagal faktiškai vartotojų deklaruotą vandens kiekį, planuojamas paruošti geriamojo vandens kiekis atitinka planuojamą realizuoti karšto vandens kiekį – 3,2 tūkst. m³. Skyrius pritaria Bendrovės skaičiavimams.

Galiojančioje karšto vandens kainoje nustatytų ir planuojamų realizuoti karšto bei geriamojo vandens kiekių palyginimas pateiktas 27 lentelėje.

27 lentelė. Realizuoto karšto ir geriamojo vandens kiekių palyginimas, tūkst. m³

Eil. Nr.	Rodiklis	Galiojanti kaina	Ataskaitinis laikotarpis	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Pokytis (6-3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Geriamojo vandens, reikalingo karštam vandeniui ruošti, kiekis	3,20	3,20	3,20	3,20	-
2.	Realizuoto karšto vandens kiekis	3,20	3,20	3,20	3,20	-
2.1.	<i>iš t. sk. vartotojams daugiabučiuose namuose</i>	3,20	3,20	3,20	3,20	-
3.	Karšto vandens netektys daugiabučių namų tinkluose, proc.	-	-	-	-	-

Skyriaus skaičiavimais, taikant 2019 m. gegužės mėn. šilumos (8,44 ct/kWh) bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą (2,20 Eur/m³), projekcinė 2019 m. gegužės mėn. karšto vandens kainos kintamoji dedamoji daugiabučių namų bei kitiems vartotojams yra 6,50 Eur/m³ ir, lyginant su galiojančia, nekinta.

Pastovioji karšto vandens kainos dedamoji

Pastoviosios karšto vandens tiekimo sąnaudos apskaičiuojamos pagal Karšto vandens metodikos 33.1 papunktį. Bendrovė karšto vandens projekte planuoja 6,17 tūkst. Eur pastoviųjų sąnaudų. Pažymėtina, kad Bendrovės planuojamos bendrosios (veiklos) sąnaudos sudaro 2,04 tūkst. Eur, kurias įvertino pagal 2015 m. audituotus reguliacinės apskaitos duomenis. Skyrius, vadovaudamasis karšto vandens metodikos 28.2 papunkčiu, vertina ataskaitinio laikotarpio, t. y. 2016 m. bendrųjų sąnaudų apimtį.

Bendrovė karšto vandens kainos dedamųjų projekte planuoja 1,03 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų, iš jų 0,97 tūkst. Eur – nuotolinio duomenų nuskaitymo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus.

Bendrovės planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 3,01 tūkst. Eur. Kaip minėta (šios pažymos 3.1 dalyje), Bendrovė 2019 m. gegužės 3 d. el. laišku (reg. Nr. R1-4153) paaiškino, kad Bendrovė, atsižvelgusi į pastatų tipus perskaičiavo šilumos punktų nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudų paskirstymo koeficientą (karšto vandens teikimo veiklos koeficientas 0,011). Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 33.1.1 papunkčiu bei atsižvelgęs į Komisijos 2018 m. lapkričio 9 d. viešojo posėdžio protokolo Nr. O2E-54 2.2 papunktį, kuriuo numatyta, kad nagrinėjant karšto vandens kainų projektus ir taikant Metodikos 28.3 papunkčio nuostatą, turi būti atsižvelgiama į įmonių veiklos savitumą, taikant lyginamąjį einamojo remonto ir aptarnavimo rodiklį dėl veikloje naudojamos nuotolinio duomenų nuskaitymo sistemos, įvertino 2,95 tūkst. Eur einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų, kurios atitinka ataskaitinio laikotarpio faktinę sąnaudų apimtį (šilumos punktų nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos sąnaudos apskaičiuotos taikant 0,011 karšto vandens teikimo veiklos koeficientą).

Karšto vandens kainos dedamųjų projekte Bendrovė planuoja 1,20 tūkst. Eur personalo sąnaudų. Bendrovės planuojamos darbo užmokesčio sąnaudos sudaro 0,89 tūkst. Eur ir atitinka 2015 m. faktiškai bendrajai veiklai priskirtų darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudas. Ataskaitiniu laikotarpiu (2016 m.) darbo užmokesčio sąnaudos sudarė 1,03 tūkst. Eur.

Pagal Bendrovės 2017 m. lapkričio 13 d. raštu (reg. Nr. R1-11776) pateiktą *Vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir darbuotojų skaičiaus ataskaitą*, karšto vandens tiekimo veiklai priskirtas 0,05 bendrosios (administracinės) veiklos darbuotojas. Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė 2016 m. nepriskyrė darbuotojų karšto vandens teikimo veiklai, todėl faktinis bendrosios veiklos darbuotojų efektyvumas negali būti palyginimas su V įmonių grupės lyginamuoju rodikliu. Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, Skyrius skaičiavimuose vertina 0,05 bendrosios veiklos darbuotojo, priskirto karšto vandens tiekimo veiklai.

Karšto vandens metodikos 33.1.3.1.1 papunktyje numatyta, kad vidutinis karšto vandens tiekėjo darbuotojų darbo užmokesčio dydis ribojamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamo elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo sektoriaus vidutiniu darbo užmokesčiu. Pažymėtina, kad Bendrovės 2016 m. faktinis vidutinis bendrosios veiklos darbo užmokestis yra didesnis nei Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vidutinis 2018 m. IV ketv. darbo užmokestis (1 129,8 Eur/mėn.), todėl Skyrius skaičiavimuose taikė 1 129,8 Eur/mėn. ir apskaičiavo 0,68 tūkst. Eur darbo užmokesčio sąnaudų.

Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio bei privalomojo draudimo įstatymo pakeitimai, apskaičiuotas darbo užmokesčio sąnaudas bei privalomojo socialinio draudimo sąnaudas perskaičiavo pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos viešai skelbiamas rekomendacijas ir įvertino 0,87 tūkst. Eur darbo užmokesčio ir 0,02 tūkst. Eur socialinio draudimo ir garantinio fondo įmokų sąnaudų. Kitos su personalu susijusios sąnaudos (0,34 tūkst. Eur) nustatytos pagal ataskaitinio laikotarpio būtinųjų sąnaudų apimtį. Iš viso Skyriaus apskaičiuotos karšto vandens tiekimo veiklai priskirtos personalo sąnaudos sudaro 1,23 tūkst. Eur arba 0,03 tūkst. Eur daugiau nei Bendrovės projekte.

Bendrovė karšto vandens kainos dedamųjų projekte planuoja 0,36 tūkst. Eur sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei vartotojų įmokų administravimo sąnaudų. Kaip minėta šios

pažymos 3.7 dalyje Bendrovė 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 patikslino planuojamas sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo sąnaudas ir nurodė, kad jos didėja nuo 0,17 tūkst. Eur iki 0,39 tūkst. Eur. Skyrius, įvertinęs Bendrovės minėtu raštu pateiktus paaiškinimus, be tai, kad skaičiuojant lyginamuosius rodiklius šios sąnaudos nebuvo įvertintos, remdamasis Karšto vandens metodikos 28.5 papunkčiu, įvertino 0,57 tūkst. Eur sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei gyventojų įmokų administravimo sąnaudų, kurios atitinka Bendrovės patikslintas planuojamas sąnaudas. Bendrovės planuojamos bendrosios veiklos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos sudaro 0,03 tūkst. Eur ir atitinka 2015 m. faktiškai partirtas sąnaudas. Skyrius, vadovaudamasis Karšto vandens metodikos 28.2 papunkčiu, įvertino 0,01 tūkst. Eur bendrųjų rinkodaros ir pardavimų sąnaudų, kurios atitinka ataskaitinio laikotarpio (2016 m.) duomenis. Skyriaus apskaičiuotos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos sudaro 0,58 tūkst. Eur.

Bendrovės planuojamos bendrosios veiklos mokesčių, finansinės, administracinės ir kitos paskirstomos sąnaudos sudaro 0,54 tūkst. Eur, kurios atitinka 2015 m. faktiškai patirtų sąnaudų apimtį. Skyrius, remdamasis Karšto vandens metodikos 28.2 papunkčiu, įvertino 0,61 tūkst. Eur minėtų sąnaudų, kurios atitinka ataskaitiniu laikotarpiu (2016 m.) faktiškai patirtas sąnaudas.

Pagal Karšto vandens metodikos 36 punktą investicijų grąža nustatoma, taikant pagal WACC metodiką apskaičiuotą investicijų grąžos normą. Skyriaus skaičiavimais, taikant pagal WACC metodikos 7 punktą apskaičiuotą 1,71 proc. skolinto kapitalo kainą¹⁴ (Bendrovės faktinė skolinto kapitalo kaina (1,37 proc.) yra mažesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis (2,05 proc.)), karšto vandens kainos dedamųjų projekto pateikimo metu galiojusią 7,38 proc. nuosavo kapitalo grąžą ir optimalią kapitalo struktūrą, investicijų grąžos norma sudaro 4,50 proc. Skyriaus apskaičiuota investicijų grąžos norma atitinka investicijų grąžos normą įvertintą Bendrovės karšto vandens kainos dedamųjų projekte.

Skyriaus nuo 6,39 tūkst. Eur pastoviųjų sąnaudų apskaičiuota investicijų grąža sudaro 0,29 tūkst. Eur.

Galiojančioje karšto vandens kainoje įvertintų, Bendrovės planuojamų ir Skyriaus apskaičiuotų pastoviųjų sąnaudų palyginimas pateiktas 28 lentelėje

28 lentelė. Galiojančioje karšto vandens kainoje įvertintų, Bendrovės planuojamų ir Skyriaus apskaičiuotų pastoviųjų sąnaudų palyginimas, tūkst. Eur

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Galiojanti kaina	Ataskaitinis laikotarpis (2016 m.)	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6
1.	Pastoviosios sąnaudos:	6,07	14,14	6,17	6,39
1.1.	Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	0,74	2,26	1,03	1,03
1.2.	Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos	2,72	9,56	3,01	2,95
1.3.	Personalo sąnaudos	-	1,37	1,20	1,23
1.4.	Mokesčių sąnaudos	-	0,02	0,03	0,02
1.5.	Administracinės sąnaudos	-	0,54	0,47	0,54
1.6.	Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos	0,41	0,35	0,39	0,58
1.7.	Kitos paskirstomos sąnaudos	-	0,04	0,04	0,04
1.8.	Veiklos sąnaudos	2,20	-	-	-
2.	Investicijų grąža	0,31	-	0,28	0,29

Iš viso būtiniosios pastoviosios sąnaudos, įskaitant investicijų grąžą, sudaro 6,68 tūkst. Eur, kurias paskirsčius planuojam metiniam realizuoti šilumos kiekiui (3,20 tūkst. m³), pastovioji karšto vandens kainos dedamoji sudaro 2,09 Eur/m³ ir, lyginant su galiojančia (1,99 Eur/m³) didėja 0,10 Eur/m³ dėl pastoviųjų sąnaudų didėjimo.

¹⁴ $(2,05 - 1,37) / 2 + 1,37 = 1,71$ proc.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų 2019 m. gegužės mėn. projekcinių karšto vandens kainos pastoviųjų ir kintamųjų dedamųjų palyginimas su galiojančiomis kainomis pateiktas 29 lentelėje, taikant 2019 m. gegužės mėn. šilumos kainą (8,44 ct/kWh).

29 lentelė. 2019 m. gegužės mėn. galiojančių ir projekcinių karšto vandens kainų dedamųjų palyginimas, Eur/m³

Eil. Nr.	Karšto vandens kaina	Galiojanti kaina	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Pokytis (5-3)
1	2	3	4	5	6
1.	Vartotojams daugiabučiuose ir kitiems vartotojams	8,49	8,51	8,59	0,10
1.1.	pastovioji dedamoji	1,99	2,01	2,09	0,10
1.2.	kintamoji dedamoji	6,50	6,50	6,50	-

Skyriaus apskaičiuota projekcinė 2019 m. gegužės mėn. karšto vandens kaina daugiabučių namų vartotojams (8,59 Eur/m³), lyginant su galiojančia (8,49 Eur/m³), didėja 0,10 Eur/m³ dėl pastoviųjų sąnaudų (daugiausia dėl rinkodaros ir pardavimų sąnaudų) didėjimo.

IV. IŠVADOS

Skyrius, išanalizavęs Bendrovės 2015–2017 m. faktines sąnaudas ir pateiktą šilumos bazinės kainos dedamųjų skaičiavimo projektą, vadovaudamasis Įstatymu, Metodika ir šilumos tiekėjų lyginamaisiais rodikliais, 2019–2022 m. šilumos bazinės kainos laikotarpiui apskaičiavo 1 963,95 tūkst. Eur būtinųjų metinių sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, t. y. 45,07 tūkst. Eur arba 2,2 proc. mažiau nei Bendrovės Projekte.

Skyrius sumažino Bendrovės planuojamas pastoviąsias sąnaudas 29,31 tūkst. Eur arba 2,7 proc.:

- 67,62 tūkst. Eur arba 31,9 proc. sumažino einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas;
- 37,77 tūkst. Eur arba 13,7 proc. sumažino nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas;
- 71,45 tūkst. Eur arba 15,2 proc. padidino personalo sąnaudas.

Bendrovės planuojamos kintamosios sąnaudos mažinamos 13,50 tūkst. Eur arba 1,9 proc., daugiausia mažinamos kuro sąnaudos – 35,22 tūkst. Eur arba 5,3 proc.

Bendrovės projekcinė 2019 m. gegužės mėn. šilumos kaina, apskaičiuota pagal pateiktą bazinės šilumos projektą, šilumos kainos skaičiavime taikytas 2019 m. kovo mėn. kuro kainas, yra 8,76 ct/kWh (įvertinus papildomą dedamąją). Skyriaus apskaičiuota projekcinė šilumos kaina, įvertinus papildomą dedamąją, sudaro 8,49 ct/kWh.

31 lentelė. Bendrovės 2019 m. gegužės mėn. galiojančių ir projekcinių šilumos kainų dedamųjų palyginimas, ct/kWh

Eil. Nr.	Šilumos kaina	2019 m. gegužės mėn. galiojanti šilumos kaina	Projekcinės kainos		Pokytis, proc. (5 ir 3 stulp.)
			Bendrovė	Skyrius	
1	2	3	4	5	6
1.	Šilumos bazinės kainos dedamosios:	8,44	8,15	8,49	0,6
1.1.	pastovioji dedamoji	4,59	4,70	4,86	5,9
1.2.	kintamoji dedamoji	3,85	3,45	3,63	-5,7
2.	Šilumos kainos dedamosios (įvertinus papildomą dedamąją)	8,44	8,76	8,49	0,6
2.1.	pastovioji dedamoji	4,59	4,70	4,86	5,9
2.2.	kintamoji dedamoji	3,85	3,45	3,63	-5,7
2.3.	nesusigrąžintos ir (ar) papildomai gautos pajamos	-	0,61	0,00	-

Skyriaus skaičiavimais, šilumos bazinė kaina ir projekcinė 2019 m. gegužės mėn. šilumos kaina sudaro 8,49 ct/kWh, lyginant su dabar galiojančia (apskaičiuota, taikant 2019 m. kovo mėn. kuro kainas), didėja nuo 8,44 ct/kWh iki 8,49 ct/kWh, t. y. 0,05 ct/kWh arba 0,6 proc.

Skyrius, vadovaudamasis Įstatymu, Metodika ir Karšto vandens metodika, siūlo Komisijai:

1. Pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“ projektui;
2. Pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ projektui;
3. Pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo darbų plano“ projektui.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“ projektas, 3 lapai.
2. Nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ projektas, 1 lapas.
3. Nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo darbų plano“ projektas, 1 lapas.
4. Šilumos bazinės kainos skaičiavimo lentelės, 5 lapai.
5. Karšto vandens kainų skaičiavimo lentelės, 3 lapai.

Šilumos bazinių kainų skyriaus vedėja

Eglė Goculenko

Į posėdį kviečiami:

1. UAB „Litesko“ atstovai, (el. p. info@litesko.lt);
2. Biržų rajono savivaldybės atstovai, (el. p. savivaldybe@birzai.lt).